PLAN OGÓLNY GMINY NOWA RUDA

PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ
Planu ogólnego gminy Nowa Ruda
NA ŚRODOWISKO

2025

Spis treści:

A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI, ... 3
I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA 3
II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE 3
2. ZAPISY POG ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. 9
III. POWIĄZANIA PROJEKTU POG Z INNYMI DOKUMENTAMI 10
B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 10
C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA. 11
E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 12
F. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 13
1. Położenie i rzeźba terenu. 13
2. Budowa geologiczna 13
3. Warunki klimatyczne 14
4. Hydrografia 15
4.1. Wody podziemne 18
5. Środowisko przyrodnicze 18
5.1. Stan i perspektywy ochrony przyrody nieożywionej 18
5.2. Flora i fauna 19
6. Istniejące obszary chronione 19
7. Obszary zasługujące na ochronę. ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
8. Środowisko kulturowe 19
9. Charakterystyka układu komunikacyjnego 20
11. Zanieczyszczenie powietrza 20
12. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. 22
G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 22
H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY 22
I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU 23
J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO 27
Oddziaływanie projektu POG na integralność obszaru Natura 2000 29
V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 30
I. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA. 30
1. Wpływ na środowisko terenów zieleni leśnej, wód płynących, terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. 30
2. Wpływ na środowisko terenów nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej 30
III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG 33
K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU 35
L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY. 36

Część graficzna

Ilustracja nr 1. Orientacja obszaru opracowania
Ilustracja nr 2. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obiektów podlegających ochronie
Ilustracja nr 3. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego planu miejscowego
Ilustracja nr 4. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego planu miejscowego

Podstawą opracowania Planu ogólnego gminy Nowa Ruda, zwany dalej POG jest umowa zawarta pomiędzy pracownią projektową W-IZJA, a Gminą Nowa Ruda na opracowanie w/w Planu.

Niniejsza prognoza została wykonana w związku z wymogiem art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

A. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI,

I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Zgodnie z art. 51 ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza zawiera:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje te znajdują się w rozdziale **A**.
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, informacje te znajdują się w rozdziale **B**;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje te znajdują się w rozdziale **C**;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, informacje te znajdują się w rozdziale **D**;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym, informacje te znajdują się w rozdziale **E**;
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, informacje te znajdują się w rozdziale **F**;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, informacje te znajdują się w rozdziale **G;**
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. O ochronie przyrody, informacje te znajdują się w rozdziale **H**;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania POG, informacje te znajdują się w rozdziale **I**;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, informacje te znajdują się w rozdziale **J**;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, informacje te znajdują się w rozdziale **K**;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, informacje te znajdują się w rozdziale **L**.

II. GŁÓWNE CELE PROJEKTOWE

W ustaleniach projektu został zawarty zakres ustawowy zgodny z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.). Zawarto w nim ustalenia dla zagospodarowania przestrzennego, dzieląc teren na strefy planistyczne, określając gminne standardy urbanistyczne (wysokość budynków, maksymalną intensywność, powierzchnię zabudowy, minimalny udział terenów biologicznie czynnych), określa również obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ).

W obszarze opracowania występują, niestanowiące przedmiotu ustaleń POG, obszary i obiekty ochrony środowiska przyrodniczego:

- W obszarze występują następujące formy ochrony:
- Park Krajobrazowy Gór Sowich – ~2 087 ha
- Obszar chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie – ~1 657 ha
- Obszar Natura 2000
- SOO „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich" – ~5580 ha
- SOO „Góry Bardzkie" – ~1 ha
- SOO „Góry Kamienne" – ~100 m2
- OSO „Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie" – ~150 ha
- Rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica" – ~0,33 ha, rezerwat leśny fitocenotyczny
- Pomniki przyrody – m.in. dąb szypułkowy (1 pomnik)
- tereny użytkowane rolniczo oraz leśnie.

W obszarze opracowania występują, niestanowiące przedmiotu ustaleń POG, ochrony środowiska kulturowego wskazano:

- strefy ochrony konserwatorskiej:
  - „A" - ścisłej ochrony konserwatorskiej,
  - „B" - ochrony konserwatorskiej,
  - „K" - ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego,
  - „E" - ochrony konserwatorskiej ekspozycji,
  - „W" - ścisłej ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego,
  - „OW"- obserwacji archeologicznej.
- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- udokumentowane stanowiska archeologiczne wraz ze strefą ochronną.

W POG planuje się uzupełnienie istniejących terenów zainwestowanych, wprowadzając nową zabudowę. Ustala się utrzymanie istniejących lasów oraz zadrzewień, terenów rolnych, znaczących wód powierzchniowych, które zostały ustalone jako strefa otwarta (SO). Preferuje się rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej oraz wykorzystywanie walorów obszarów rolniczych dla celów turystycznych i wypoczynkowych, które są bezpośrednio powiązane z takimi formami rekreacji jak – łowiectwo, wędkarstwo, jeździectwo. Dopuszcza się rozwój zabudowy pensjonatowej, letniskowej oraz ośrodka obsługi ruchu turystycznego.

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych	

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych							Pow. ha strefy – typy	Pow. ha strefy	Udział w pow. gminy %
L.p.	Oznaczenie strefy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]			
SW - strefa wielofunkcyjna. z zabudową mieszkaniową wielorodzinną Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SW1	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	3	50	16	30	79,39	79,39	0,568
SJ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SJ1	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	861,52		
2	SJ2	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	23,74		
3	SJ3	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	15,58		
4	SJ4	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	8,92		
5	SJ5	teren zabudowy letniskowej	1	50	12	30	4,50	914,26	6,540

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych							Pow. ha strefy – typy	Pow. ha strefy	Udział w pow. gminy %
L.p.	Oznaczenie strefy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]			
		lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód							
SZ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SZ1	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren wód	1	50	12	30	231,22		
2	SZ2	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1	50	12	30	0,76	231,98	1,659
SU - Strefa usługowa Profil podstawowy: teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SU1	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	424,43		
2	SU2	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	472,06		
3	SU3	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	21,16		
4	SU4	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	53,00		
5	SU5	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	16,09		
6	SU6	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	0,30		
7	SU7	teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	1,5	60	12	30	4,01	991,05	7,089
SP - Strefa gospodarcza. Profil podstawowy: teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych							Pow. ha strefy – typy	Pow. ha strefy	Udział w pow. gminy %
L.p.	Oznaczenie strefy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]			
1	SP1	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	2	70	49	30	83,70	83,70	0,599
SI - Strefa infrastrukturalna. Profil podstawowy: teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych									
1	SI1	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	-	-	20	0,25	0,25	0,002
SN - Strefa zieleni i rekreacji. Profil podstawowy: teren zieleni urządzonej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SN1	teren usług sportu i rekreacji, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu	0,2	15	8	50	29,74	29,74	0,213
SC - Strefa cmentarzy. Profil podstawowy: teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SC1	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	30	10,52		
2	SC2	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	30	1,58		
3	SC3	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	30	0,38	12,48	0,089
SG - Strefa górnictwa. Profil podstawowy: teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i									

Katalog stref planistycznych i gminnych standardów planistycznych							Pow. ha strefy – typy	Pow. ha strefy	Udział w pow. gminy %
L.p.	Oznaczenie strefy	Profil dodatkowy	Maksymalna nadziemna intensywność zabudowy	Maksymalny udział powierzchni zabudowy [%]	Maksymalna wysokość zabudowy [m]	Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]			
innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SG1	teren usług gastronomii, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5	20	49	80	55,57	55,57	0,397
SO - Strefa otwarta. Profil podstawowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).									
1	SO1	-	-	-	-	50	11265,31		
2	SO2	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	0,7	70	10	50	0,68		
3	SO3	teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej	0,7	70	10	50	126,94	11392,93	81,493
SK - Strefa komunikacyjna. Profil podstawowy: teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyśpieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2)									
1	SK1	teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-	185,26		
2	SK2	teren zieleni naturalnej, teren wód	-	-	-	-	0,10	185,36	1,326
3	SR1	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0,5	20	49	30	3,55	3,55	0,025
						razem:	13980,25	13980,25	100,00

2. ZAPISY POG ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

1. W rozwoju zagospodarowania gminy preferowane powinny być kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan. W szczególności należy zabezpieczyć walory w terenów górskich, gdzie utworzono obszar NATURA 2000.
2. Pogórze Kaczawskie należy, więc wyłączyć z intensywnego zagospodarowania, a w szczególności z zabudowy kubaturowej. Dopuszczalne jest zagospodarowanie ekstensywne – łąki (najlepiej jednokośne), zieleń wypoczynkowa, tereny spacerowe oraz niezbędne przejścia infrastrukturalne.
3. W rejonie zbiornika Słup, na terenach podmokłych preferuje się zachowanie naturalnych cech siedliska, w szczególności pożądane jest zachowanie lasów łęgowych, oczek wodnych i starorzeczy, wraz z ekosystemami nadbrzeżnymi.
4. Zwiększyć należy stopień zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów gminy. W miarę możności nie należy lokować zabudowy oraz elementów infrastruktury technicznej w bezpośrednim sąsiedztwie brzegów cieków oraz ograniczać przejścia obiektami komunikacji i infrastruktury technicznej przez cieki; pożądane zachowanie zielonego pasa o szerokości minimum 7,0 m od brzegów cieków, umożliwiające stworzenie strefy buforowej - biofiltra. W zabezpieczeniach przeciwpowodziowych uwzględnić należy wymogi ekologiczne, z uwagi na występowanie w dolinach rzecznych wysokich walorów przyrodniczych. Zgodnie ustawą Prawo wodne w obszarze gminy występują zasięgi obszarów zalewowych: Q10% i Q1%, Q02%.
5. Należy dążyć do przenoszenia uciążliwych zakładów z terenów mieszkaniowych oraz lokalizację nowych zakładów o takim charakterze na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej.
6. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura o wysokim standardzie technologicznym z zachowaniem minimalnych przestrzeni biologicznie czynnych.
7. Przeanalizować należy możliwość wykorzystywania lokalnych źródeł energii niekonwencjonalnych (np. pompy cieplne, energia słoneczna, wiatru i inne).
8. Działalność gospodarcza oraz zainwestowanie powinno w maksymalnym stopniu uwzględniać wysoką wrażliwość środowiska gruntowo-wodnego - na znacznych obszarach gminy - na przenikanie i migrację zanieczyszczeń z powierzchni terenu, dotyczy to w szczególności stref ochronnych pogórza i rejonu zbiornika wodnego.
9. Należy stosować rozwiązania umożliwiające spowolnienie odpływu wód opadowych z rozległych terenów utwardzonych (place parkingowe, handlowe, składowe, przeładunkowe) oraz dużych powierzchni dachowych (hale handlowe, produkcyjne i duże zespoły tych obiektów).
10. Przyrost terenów osadniczych powinien polegać na dopełnianiu i intensyfikacji istniejących układów lub na dodawaniu terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych, z zastrzeżeniem uwzględnienia wymogów wiążących się z ochroną zabytków. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze, chyba że geneza miejscowości wskazuje na kontynuację urbanizacji na zasadach lokalizacji nowych gniazd zabudowy (Muchów, Myślinów). Ze względu na uwarunkowania ekonomiczne na nowych terenach przeznaczonych pod zainwestowanie przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.
11. Tereny dla lokalizacji ogniw fotowoltaicznych, podlegać będą dalszej analizie przyrodniczo środowiskowej na etapie postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w szczególności pod kątem oddziaływania na ptaki i nietoperze oraz gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary chronione Natura 2000. Wyniki analizy, a także dalsze postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko pozwolą na szczegółowe określenie możliwości realizacji przedmiotowej inwestycji, w tym ograniczenie miejsc lokalizacji paneli na etapie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz w postępowaniu na realizację inwestycji..
12. Zgodne z ustaleniami POG jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy.
13. Zgodne z ustaleniami POG jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej

rygorystycznych (węższych) regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów.

III. POWIĄZANIA PROJEKTU POG Z INNYMI DOKUMENTAMI

W związku z brakiem przeprowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, dotyczącego projektu koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, oraz projektu strategii rozwoju regionalnego, należy stwierdzić brak możliwości powiązania tych prognoz z niniejszym dokumentem. Nie mniej projekt POG jest zgodny z ustaleniami strategii rozwoju gminy. W pracach planistycznych nad POG brane były pod uwagę, również uwarunkowania oraz analizy zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym opracowanym w 2025 roku. Ponadto przeanalizowano:

- Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, Wrocław 2005 r.
- Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Ruda, Biuro Urbanistyczne Ecoland, styczeń 2009;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Ruda (uchwała nr 425/LX/232023-06-28)
- PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH obszaru Natura 2000 OSTOJA NIETOPERZY GÓR SOWICH PLH020071w województwie dolnośląskim na lata 2014 – 2024 Wrocław, 2013 r.
- PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie (PLB020010) w województwie dolnośląskim Wrocław, 2024 r.
- DOKUMENTACJA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH OBSZARU NATURA 2000 GÓRY BARDZKIE PLH020062 W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM NA LATA 2014-2013
- Ekspertyza przyrodnicza na potrzeby inwentaryzacji dodatkowej w obszarze Natura 2000 Góry Bardzkie PLH020062; Buxbaumia Jan Kucharzyk; Badania terenowe przeprowadzono w dniach 27 czerwca oraz 16 lipca 2021 r.
- Ekspertyza fitosocjologiczna dla obszaru Natura 2000: Góry Bardzkie na potrzeby projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16, pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”; TACTUS Aleksandra Szurlej – Kielańska 22.11.2020 r.
- Raport końcowy w ramach zadania pn. „Wykonanie ekspertyz na potrzeby uzupełniania stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000: Dolina Dolnej Kwisy PLH020050, Ostoja nad Bobrem PLH020054, Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071”
- zadanie N3 - ekspertyza chiropterologiczna w obszarze Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich PLH020071; Mystacina Anna Bator-Kocoł 18.10.2021 r.
- Ekspertyza fitosocjologiczna dla obszaru Natura 2000: Ostoja Nietoperzy Gór Sowich na potrzeby projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16, pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych” TACTUS Aleksandra Szurlej – Kielańska 06.12.2021 r.
- Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony w obszarze Natura 2000 Góry Kamienne PLH020038 w zakresie siedliska przyrodniczego *91D0 bory i lasy bagienne; Dr hab. Krzysztof Świerkosz, Dr Kamila Reczyoska - Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego; Wrocław, październik 2015r.

Sposób uwzględnienia w POG ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego:

1) Uwzględnienie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
2) Uwzględnienie korytarzy ekologicznych;
3) Dla ochrony terenów chronionych poprzez ustalenie przede wszystkim stref SO bez profilu dodatkowego, pozostawienie obecnego zagospodarowania, ustalenie niskich wskaźników zabudowy z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej i pozostawienie ustaleń obowiązujących mpzp.

B. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zakres prac nad opracowaniem prognozy objął następujące elementy:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska,
- ocenę przydatności wybranych komponentów środowiska dla jego rozwoju przestrzennego,
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno- przestrzennej,
- ocena wpływu poszczególnych zmian w zagospodarowaniu elementów środowiska oraz ich wzajemnych powiązań,
- syntetyczna ocena skutków realizacji ustaleń.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody
2. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.
3. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo geologiczne i górnicze
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.
7. Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Opracowania wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Ruda" przyjętego uchwałą nr 262/XXXV/17 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 czerwca 2017 r;
2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Nowa Ruda, do 2025
3. Ekofizjografia podstawowa, 2025.
4. Inwentaryzacja stanu zagospodarowania przestrzennego opracowanie własne zespołu
5. Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja dnia 20 października 2000 r.

Materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzeniu prognozy:

1. Mapa sytuacyjno - wysokościowa w skali 1:1 000 z Powiatowego Ośrodek Geodezyjny w Kłodzku.
2. Mapa sozologiczna, skala 1:25 0000.
3. Mapa geologiczna, skala 1:25 0000.
4. Zdjęcia lotnicze wykonane przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Kartograficznej dla gminy Nowa Ruda; skala 1:26 000.
5. Analiza struktury własności.
6. Mapy historyczne gminy z Archiwum Map Zachodniej Polski.
7. Zasoby Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

C. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.

Zaleca się prowadzenie okresowego monitoringu stanu klimatu akustycznego obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w celu określenia tendencji zmian w tych obiektach oraz zapobieganiu uciążliwości związanych z obsługą komunikacji.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu POG pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji omawianego dokumentu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Starosta powiatu Kłodzkiego.

Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Wójt Gminy) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień POG w zakresie oddziaływania na środowisko (np. hałasu, jakości gleb, wód, realizacji zabudowy terenów w planach miejscowych). Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu

Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o POG.

W trakcie przeprowadzania kontroli realizacji postanowień POG należy między innymi monitorować (wywiad środowiskowy) sytuacje konfliktogenne pomiędzy terenami z zielenią nieurządzoną. W przypadku stwierdzenia konfliktów należy podjąć odpowiednie działania, zmierzające do wyegzekwowania od zarządzających uciążliwymi obiektami zachowania norm środowiskowych.

Podstawą prawną opracowania oceny jest Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym zwłaszcza art. 32 o treści:

- w celu oceny aktualności POG i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń POG, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach,(....) oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego;
- wójt gminy przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, (...) komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności POG i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27 ustawy;
- przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność projektu POG albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.

TABELA 1

Sposób uwzględnienia problemów ochrony środowiska oraz zasad ładu przestrzennego

Lp.	Problemy ochrony środowiska i ładu przestrzennego	Sposób uwzględnienia w POG
1.	Trasy komunikacyjne, drogi zbiorcze, główne, ekspresowe	POG nie wprowadza nowych stref komunikacyjnych dotyczących dróg o znaczeniu magistralnym. Istniejące drogi zbiorcze, główne, ekspresowe, nie wprowadzą obciążeń dla środowiska związanego z zamieszkiwaniem, czasowym i stałym pobytem ludzi.
2.	Ochrona zespołów zadrzewień	POG wprowadza odpowiednie standardy urbanistyczne, w tym minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz ustanawia strefy otwarte.
3.	Wpływ na tereny leśne	Brak oddziaływania.
4.	Wpływ na obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne	POG wprowadza odpowiednie standardy urbanistyczne, w tym maksymalną wysokość zabudowy, maksymalną powierzchnię zabudowy, maksymalną intensywność zabudowy minimalną powierzchnię biologicznie czynną oraz ustanawia strefy otwarte.
5.	Wpływ na obszary objęte ochroną prawną	Nowe przeznaczenia POG będą nieznacznie oddziaływać na obszary objęte ochroną prawną.

D. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ustalenia POG dla gminy Nowa Ruda nie spowoduje powstania oddziaływań transgranicznych ze względu na brak identyfikacji takich oddziaływań. Brak możliwości oddziaływania ustaleń planistycznych, w zakresie kształtowania struktury osadniczej gminy wykazany jest poprzez ograniczenie rozbudowy terenów osadniczych, która oparta została na warunku kontynuacji funkcji.

E. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza dotyczy Planu ogólnego gminy Nowa Ruda.

Dokument prognozy, opracowany jako wynik końcowy procesu planistycznego służy do umożliwienia publicznej dyskusji nad projektem POG w kontekście mogących pojawić się konfliktów i uciążliwości dla mieszkańców oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Gminy ostatecznej decyzji o uchwaleniu POG. Dostarcza on bowiem informacji niezbędnych do uświadomienia i rozważenia, czy wynikające z wdrożenia

ustaleń POG korzyści ekonomiczne i społeczne nie zostaną osiągnięte kosztem wprowadzenia konfliktów przestrzennych wynikających z lokalizacji odmiennych funkcji.

Reasumując dokument ten zawiera krótki opis istniejącego stanu zagospodarowania terenu oraz charakterystykę podstawowych cech środowiska przyrodniczego. W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, które realizacja ustaleń POG potencjalnie może powodować, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji oraz funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu POG z celami ekologicznymi w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów. Podstawowym sposobem wizualizacji informacji jest rysunek prognozy sporządzony na rysunku projektu POG, na którym przedstawiono wyniki prognozy wpływu skutków przedsięwzięć, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu.

Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen, jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

F. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

1. Położenie i rzeźba terenu.

Gmina Nowa Ruda jest gminą wiejską położoną w województwie dolnośląskim w powiecie kłodzkim. Graniczy z: miastami: Bielawą, Nową Rudą i Pieszycami, gminami: Dzierżoniów (wiejską), Głuszycą, Kłodzkiem (wiejską), Radków, Stoszowicami, Walimem, oraz bezpośrednio z Republiką Czeską. Obszar gminy zajmuje 139,67 km2 (13 967 ha), liczba ludności w gminie wynosiła w 2024 roku 10523 mieszkańców. Gęstość zaludnienia ok. 82–83 osób/km². W skład gminy wchodzi 16 wsi i 17 sołectw: Bartnica, Bieganów, Bożków, Czerwieńczyce, Dworki, Dzikowiec, Jugów, Koszyn, Krajanów, Ludwikowice Kł., Nowa Wieś Kłodzka, Przygórze, Sokolec, Sokolica, Świerki, Włodowice, Wolibórz. Główne elementy układu komunikacyjnego:

1) drogi wojewódzkie:

a) nr 381 relacji: (Wałbrzych Stary Zdrój (DK35)-Wałbrzych Rusinowa) Jedlina Zdrój - Głuszyca - Ludwikowice Kłodzkie - Nowa Ruda (obwodnica) - Nowa Ruda Słupiec - Gorzuchów - Kłodzko (DK8),

b) nr 384 relacji: Wolibórz (DW385) - Bielawa (obwodnica Bielawy) - Dzierżoniów (obwodnica Uciechowa) - Kołaczów (obwodnica Ścinawki) - Łagiewniki (DK8),

c) nr 385 relacji: granica państwa PL i CR Tłumaczów/Otovice - Tłumaczów – Nowa Ruda (po drodze DW381, obwodnica Nowej Rudy) - Nowa Ruda - Wolibórz - Srebrna Góra - Ząbkowice Śląskie (po DK8) - Ząbkowice Śląskie – Niedźwiednik -Ziębice - Jagielnica - gr. województwa - Wierzbna - Grodków - (po DW401) - (DK46/ koło -Jaczowic).

2) drugorzędne, niezelektryfikowane linie kolejowe:

a) nr 286 (dwutorowa relacji Kłodzko Główne - Wałbrzych Główny),

b) nr 327 (jednotorowa relacji Bielawa Zachodnia Dworzec Mały - Radków z przejezdnym wyłącznie jednym odcinkiem relacji Nowa Ruda Słupiec - Ścinawka Średnia)..

Pod względem fizyczno–geograficznym Obszar gminy wiejskiej Nowa Ruda leży w obrębie Obniżenia Noworudzkiego i Obniżenia Bożkowa oraz ich górskiego otoczenia: Gór Sowich, Gór Bardzkich, Gór Suchych, Wzgórz Włodzickich, Wzgórz Wyrębińskich, Wzgórz Ścinawskich, Garbu Dzikowca oraz Garbu Golińca.

2. Budowa geologiczna.

Obszar gminy należy do dwóch jednostek geologiczno-tektonicznych: bloku sowiogórskiego w części północno-wschodniej oraz niecki śródsudeckiej w części pozostałej.

Blok sowiogórski zbudowany jest zasadniczo z różnych odmian gnejsów wieku prekambryjskiego lub staropaleozoicznego. Jest to jeden z najstarszych (o ile nie najstarszy) element budowy geologicznej Sudetów. Niecka śródsudecka ma waryscyjskie założenia tektoniczne i zawiera skały karbonu i permu – lokalnie z wychodniami starszego podłoża.

Za najstarsze skały podłoża gminy Nowa Ruda uważa się gnejsy, granitognejsy i migmatyty. Spośród nich najbardziej rozpowszechnionymi są tu sowiogórskie gnejsy biotytowo-oligoklazowe i migmatyty. Na obrzeżu bloku sowiogórskiego występują także ortognejsy oczkowe.

Większość obszaru gminy stanowią skały osadowe niecki śródsudeckiej. Są to dolno- i górnokarbońskie zlepieńca, piaskowce i łupki, zawierające pokłady węgla kamiennego, oraz permskie osady czerwonego spągowca – różne typy zlepieńców i piaskowców. Najstarsze osady w tej części niecki śródsudeckiej należą do dolnego karbonu (wizen) i zajmują południowo-wschodnią część gminy. Są to łupki szarogłazowe, łupki ilaste oraz szarogłazy. W rejonie Jugowa zawierają one liczne wkładki wapieni. Mniejsze powierzchnie zajmują tzw. zlepieńce z Wilczy, szarogłazy gruboławicowe, zlepieńce gnejsowe oraz wapienie węglowe dolne. Ponadto występują także drobne wychodnie starszego podłoża: wapienie górnodewońskie, dolnodewońskie łupki pstre, ilaste i krzemionkowe, sylurskie łupki ilaste z lidytami oraz kwarcyty i piaskowce kwarcytowe. Zewnętrzne partie niecki śródsudeckiej zbudowane są z osadów permskich (czerwony spągowiec): piaskowce ze zlepieńcami, wkładkami łupków ilastych oraz wapieni i tufów. Mają one znaczne rozprzestrzenienie w północnej części gminy. Są to tzw. piaskowce budowlane.

Bardziej ku wschodowi pojawiają się wąskie pasma piaskowców, zlepieńców i łupków ilastych z wkładkami łupków antrakozjowych i wapieni. Ku północnemu wschodowi znajdują się wychodnie zlepieńców kwarcytowych z wkładkami zlepieńców lidytowych, zajmujących znaczny obszar także w północnej części gminy, a następnie pas piaskowców arkozowych.

Wśród permskich skał czerwonego spągowca znajdują się także skały wulkaniczne – tufy riolitowe, riolity, oraz trachybazalty (melafiry). Ze skał tych zbudowane jest pasmo Gór Suchych, ale lokalnie występują one także w północnej części gminy i w rowie Czerwieńczyc.

W środkowej i południowej części gminy występują skały dolnopaleozoiczne - metamorficzne i krystaliczne. W obrębie Garbu Dzikowca znajdują się wychodnie gabra w części północnej oraz diabazów w części południowej. W obrębie południowego fragmentu Wzgórz Włodzickich znajdują się wychodnie amfibolitów gabrowych. W rejonie Bożkowa występują na powierzchni ordowickie fyllity serycytowe i kwarcowe z niewielkimi wkładkami wapieni.

Osuwiska. Góry Sowio-Włodzickie, a zwłaszcza stoki lessowe i strome zbocza, sprzyjają powstawaniu osuwisk. Występują tu wąwozy i głębocznice, szczególnie w obszarach o dużych różnicach wysokości (do 10 m zboczy) .

Erozja. Procesy denudacyjne, zwłaszcza na stokach lessowych i w obszarach peryglacjalnych, generują erozję oraz tworzenie wąwozów. Wody opadowe intensywnie kształtują doliny i obniżenia terenu . Równiny akumulacyjno-denudacyjne i forms wąwozów wskazują silną erozję powierzchniową

Akumulacja. W dolinach rzecznych i na równinach wodnolodowcowych zbierają się osady polodowcowe – piaski, żwiry, muły.

Na terenie gminy występują złoża surowców mineralnych:

- Gabra – złoże Słupiec–Dębówka (eksploatowane przez KSS Bartnica), o zasobach sięgających kilkuset tysięcy ton.
- Węgiel kamienny – pokłady w dolno- i górnokarbońskich skałach osadowych. Gmina należy do wykazu gmin górniczych („gmina wiejska – Nowa Ruda").
- Historycznie wydobywano metale – rudy miedzi i żelaza – zwłaszcza w Jugowie i Przygórzu.

Formy geologiczne podlegające ochronie. W Górze Sowiej i Wzgórzach Włodzickich występują ostańcowe formy skalne (np. skałki z gnejsów, melafirów) chronione w ramach Parku Krajobrazowego Gór Sowich i Rezerwatu „Bukowa Kalenica".

Tereny osuwiskowe. Zidentyfikowano liczne osuwiska na terenie Obniżenia Noworudzkiego (gmina), w tym kompleksy w rejonie Ludwikowic Kłodzkich i Sokółki – z formami osuwisk: rotacyjnymi, translacyjnymi, złożonymi i głębokimi. Powstają głównie na stokach gliniastych osadów karbonu i permu, co sprzyja masom gruntowym..

3. Warunki klimatyczne

Klimat obszaru gminy cechuje się dużym zróżnicowaniem. Spowodowane to jest znacznymi deniwelacjami, mającymi wpływ przede wszystkim na temperaturę powietrza, na opady atmosferyczne, prędkość wiatru oraz na grubość i czas zalegania pokrywy śnieżnej. Jednocześnie zmienna ekspozycja stoków i ich nachylenie, a także duża ilość dolin powoduje zmienne nasłonecznienie. Pod wpływem tych uwarunkowań oraz pokrycia terenu roślinnością kształtowane są tu lokalne warunki mikroklimatyczne.

Średnia roczna temperatura powietrza osiąga poniżej 4°C w najwyższych partiach Gór Sowich, a na niżej położonych terenach około 7°C. Warunki termiczne są tu silnie zmienne, z niższymi temperaturami w obrębie wzniesień oraz na zboczach eksponowanych ku północy – zwłaszcza w przypadku ich zalesienia. Głębiej wcięte i wąskie doliny, zwłaszcza w Górach Sowich i Bardzkich mają dodatkowo pogorszone warunki nasłonecznienia, co

jest spowodowane zacienieniem przez otaczające grzbiety Górskie. Lepsze warunki nasłonecznienia panują w szerokich obniżeniach (Obniżenie Noworudzkie, Obniżenie Bożkowa).

Czas zalegania pokrywy śnieżnej przekracza 100 dni w najwyższych partiach Gór Sowich, a na terenach położonych niżej skraca się do 60-70 dni. Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 732 mm w Nowej Rudzie oraz 718 mm w Jugowie, 700 mm w Słupcu. Na obszarze Gór Sowich, Suchych i Bardzkich brak jest posterunków obserwacyjnych pozwalających określić wysokość opadu. W najwyższych partiach Gór Sowich opad roczny powinien przekraczać 1200 mm, szacując na podstawie przeciętnego gradientu orograficznego.

Na większości obszaru przeważają wiatry z kierunku południowego, z większym eksponowaniem zachodniego kierunku w wyższych partiach Gór Sowich. Średnia prędkość wiatru osiąga 3,5-5 m/s na niżej położonych terenach, a w wyższych partiach Gór Sowich osiąga 7,5-10 m/s. Ze względu na urozmaiconą rzeźbę kierunki wiatru mogą tworzyć lokalne systemy anemo-orograficzne, przystosowując się do przebiegu większych dolin.

Warunki przewietrzania terenu są dobre na wyniosłościach, natomiast w obniżeniach dolinnych ulegają znacznemu pogorszeniu. Prowadzi to do zagrożenia częstym pojawianiem się w dnach dolin podwyższonych koncentracji zanieczyszczeń powietrza – zwłaszcza w sezonie grzewczym.

Średnie temperatury:

- Roczne: średnia dobowa to około 7,6 °C, a średnia dobowa maksymalna to 12 °C .
- Zima: trwa od listopada do marca; najzimniejszy miesiąc – styczeń, ze średnią dzienną maksymalną około 1 °C, i średnią nocną – aż do –1,8 °C .
- Lato: trwa od końca maja do początku września; lipiec to najcieplejszy miesiąc – dzienne maksima ok. 22,9 °C, noce około 17 °C .
- Ekstremalne temperatury rzadko przekraczają 28 °C, a minimalna rzadko spada poniżej –14 °C.

Opady:

- Roczne: ok. 808–811 mm, przy około 140–143 dniach opadowych (>1 mm) .
- Rozkład miesięczny:
- najwięcej opadów – lipiec (~106 mm),
- najmniej – luty (~49 mm), z mniejszym prawdopodobieństwem deszczu/snow (~19%mm).
- Opady śniegu: śnieżna pokrywa od końca października do kwietnia; największe opady w lutym ok. 8 cm) .

Zjawiska ekstremalne:

- Burze i ulewy – szczególnie latem: lipiec i sierpień przynoszą częste silniejsze opady i przelotne burze.
- Susze – pogłębiają się w lato, szczególnie jeśli lata są wilgotne, ale nie skrajnie – umiarkowany balans opadowy.
- Wiatr – wietrzny sezon trwa od października do kwietnia (średnia szybkość do 11–12 mph / ~18–20 km/h); najsilniej w styczniu (~11,6 mph / 18,7 km/h); lato jest bardziej spokojne (~7,8 mph / 12,5 km/h) .

Klasyfikacja klimatyczna. Gmina leży w strefie klimatu umiarkowanego chłodnego z wyraźnym latem, odpowiadającej typowi Dfb (klimat kontynentalny, ciepłe lato) według klasyfikacji Köppena–Geigera.

4. Hydrografia

Obszar gminy należy do sudeckiego regionu hydrogeologicznego (XXVI). Większość obszaru mieści się w podregionie śródsudeckim (XXVI 6). Jedynie północno-wschodnia część gminy, obejmująca Góry Sowie, należy do podregionu sowiogórskiego (XXVI 5). W podregionie śródsudeckim wyodrębniany jest tu bardzki rejon hydrogeologiczny (XXVI 6 F). Na terenie gminy obejmuje on jej część należącą do Gór Bardzkich.

W części należącej do podregionu śródsudeckiego występują wody szczelinowe w utworach permu dolnego, karbonu górnego i starszego paleozoiku (dewon, sylur). Zwierciadło wód podziemnych w tych utworach jest w przewadze swobodne, a jedynie głębiej miewa charakter naporowy. W bardzkim rejonie hydrogeologicznym występują wody szczelinowe w utworach paleozoiku (kambr dolny, dewon i sylur).

W podregionie sowiogórskim występują wody szczelinowe w utworach krystalicznych prekambru (gnejsy sowiogórskie) na głębokości od kilkunastu do ponad 100 m. Zwierciadło często jest tam naporowe, rzadziej swobodne. Podregion ten jest słabo rozpoznany hydrogeologicznie.

Lokalnie na obszarze gminy występują w dolinach rzecznych wody porowe w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędu. Wody te tworzą wtedy pierwszy horyzont użytkowy na głębokości do kilkunastu metrów. Zwierciadło wody jest tam w przewadze swobodne.

W części gminy należącej do podregionu śródsudeckiego mogą występować wody mineralne, gdyż były one stwierdzane w sąsiedztwie. W przeszłości występowały one w Zdrojowisku, na terenie gminy miejskiej Nowa Ruda. Także na południowy zachód od Słupca (gmina miejska Nowa Ruda) stwierdzone były w jednym odwiercie wody mineralne – w tym przypadku o znacznych zasobach.

Na niemal całym obszarze gminy występuje pełna izolacja pierwszego horyzontu użytkowego wód podziemnych od wpływów z powierzchni terenu. Izolacji takiej może nie być lub może ona być częściowa w dnach dolin – w odniesieniu do wód porowych w utworach czwartorzędu, tworzących tam zazwyczaj pierwszy poziom wód użytkowych. Na obszarach występowania pełnej izolacji wody podziemne cechują się zmniejszoną wrażliwością na oddziaływania ze strony zagospodarowania. Zanieczyszczenia mogą natomiast przenikać zwłaszcza do podziemnych wód użytkowych w dnach dolin – w przypadku braku izolacji. Dlatego na obszarach takich należy traktować wody podziemne w utworach czwartorzędowych jako wrażliwe na zanieczyszczenie.

Wodonośność podłoża, rozumiana jako wydajność możliwa do uzyskania z typowego ujęcia, jest na obszarze gminy niewielka. Bardziej wodonośnym (10-30 m3/h) są tereny z podłożem prekambryjskim (region sowiogórski – północna i północno-zachodnia część gminy) oraz w Górach Suchych (zachodnia część gminy – od Włodowic po Wrześnik). Na pozostałym obszarze wodonośność podłoża osiąga 5-10 m3/h.

Na części obszaru gminy i w jej sąsiedztwie występowały do niedawna kopalnie węgla kamiennego. Pozostałe po eksploatacji zroby górnicze stanowią czynnik zaburzający naturalne krążenie wody podziemnej. W szczególności kierunki przemieszczania się wód podziemnych mogą wskutek tego być zmienione, gdyż mogą być wyznaczane przebiegiem zrobów. Zmienione warunki krążenia wody podziemnej występować powinny także w obszarach występowania dużych wyrobisk sztolniowych należących do realizowanego w okresie II Wojny Światowej kompleksu „Riese" (góra Gontowa we Wzgórzach Wyrębińskich).

W obrębie nachylonych powierzchni zboczy należy spodziewać się okresowego występowania spływu podpowierzchniowego na głębokościach zazwyczaj do 2 m. Spływ taki pojawia się często na obszarach górskich w okresach wilgotnych. Może on być przyczyną okresowego zamakania podpiwniczeń i przyziemi – zwłaszcza w części odstokowej budowli. W takich przypadkach konieczne może się okazać wykonywanie drenaży budowlanych.

W ogólności warunki hydrogeologiczne na obszarze gminy nie stanowią szczególnych utrudnień dla wprowadzanego zagospodarowania. Pewnym utrudnieniem jest niska wodonośność podłoża, ograniczająca rozwój działalności wymagających znacznych ilości wody podziemnej.

4.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy należy do dorzecza Odry, a w jego ramach do dorzecza Nysy Kłodzkiej. Powiązania hydrograficzne z Nysą Kłodzką następują tu poprzez Ścinawkę (lewy dopływ Nysy Kłodzkiej), odbierającą lewobrzeżnie wody powierzchniowe odpływające z terenu gminy.

Największą rzeką gminy jest Włodzica (ciek IV rzędu). Rzeka ta ma 21,3 km długości oraz powierzchnię dorzecza 108,1 km2. Z innych większych cieków obszaru gminy wymienić można: potok Dzik (powierzchnia dorzecza 20,6 km2, lewy dopływ Ścinawki), Jugowski Potok (powierzchnia dorzecza 19,2 km2, lewy dopływ Włodzicy), Woliborkę (powierzchnia dorzecza 15,3 km2, lewy dopływ Włodzicy) i Piekielnicę (powierzchnia dorzecza 13,9 km2, lewy dopływ Włodzicy).

Włodzica ma swoje źródła w okolicach miejscowości Dworki. Odbiera ona dopływy z terenu południowo-wschodniej części Gór Suchych, północno-zachodniej części Wzgórz Włodzickich, z części Wzgórz Wyrębińskich oraz z Gór Sowich. Rzeki terenu gminy mają charakter górskich potoków. Na omawianym obszarze brak jest większych, naturalnych zbiorników wodnych. Brak jest tu także większych powierzchni podmokłych.

Spośród rzek obszaru gminy jedynie Włodzica posiada dłuższą serię obserwacji hydrologicznych, które przeprowadzane były na posterunku IMGW (dawny PIHM) w Nowej Rudzie. Posterunek zlokalizowany był w 4,9 km biegu rzeki i zamykał zlewnię o powierzchni 94 km2. W powojennym okresie wykonywano tam w latach 1946-1959 przede wszystkim obserwacje stanów wody, natomiast pomiary przepływu były bardzo nieliczne i odpowiadały stanom wody mieszczącym się w wąskim zakresie 5-18 cm. Nie zmierzono zatem przepływów

zbliżonych przynajmniej do wartości średnich maksimów oraz odpowiadającym głębokim niżówkom hydrologicznym. Jest to przyczyną niemożności prawidłowego oszacowania charakterystyki przepływów tej rzeki. Możliwym jest jednak dokonanie charakterystyki reżimu jej stanów wody.

Średni stan wody Włodzicy w okresie 1946-1955 wyniósł na posterunku w Nowej Rudzie 11 cm. Maksimum powojenne wyniosło 95 cm (17 luty 1950 r.), natomiast minimum powojenne wyniosło -2 cm (3-11 maj 1952 r.). Maksimum absolutne wyniosło 220 cm i wystąpiło dwukrotnie: w lipcu 1897 r. oraz we wrześniu 1910 r. (dane z pomiarów niwelacyjnych tzw. znaków wielkiej wody, umieszczanych zazwyczaj na budynkach po ustąpieniu katastrofalnej powodzi). Dla wielkiej powodzi z lipca 1997 r., 2010 oraz 2024 brak jest do chwili obecnej tego typu danych.

Przebiegi średnich dobowych stanów wody Włodzicy ujawniają bardzo wysoką frekwencję wezbrań o krótkim czasie trwania. Stany wody podnoszą się podczas nich gwałtownie i bardzo szybko opadają po osiągnięciu kulminacji. Stany wody nie przekraczające wartości średniej wieloletniej (11 cm) cechuje frekwencja 67,6%, natomiast stany przekraczające średnią wieloletnią występują z frekwencją 32,4%.

Stany średnie miesięczne Włodzicy charakteryzują się występowaniem maksimum wiosennego oraz dwóch minimów: zimowego oraz jesiennego. Maksimum wiosenne związane jest z topnieniem pokrywy śnieżnej. Jest ono dość znacznie rozciągnięte w czasie: od lutego do kwietnia, co jest efektem dużego wysokościowego zróżnicowania w obrębie zlewni. Sowiogórskie dopływy Włodzicy zasilane są ze strefy sięgającej ponad 1000 m n.p.m., podczas gdy pozostały obszar leży znacznie niżej. Roztopy wiosenne zaczynają się zatem najpierw w strefach niżej położonych, a następnie stopniowo obejmują wyżej położone tereny górskie. Powoduje to wydłużenie czasu trwania zasilania roztopowego, na co pewien wpływ wywierają także roztopy śródzimowe w lutym, podkreślane w charakterystykach średnich wczesnym początkiem wiosny w niektórych latach. Okres letnio-jesienny charakteryzują znaczne straty wody na parowanie z powierzchni gruntu oraz dokonywane przez rośliny (tzw. ewapotranspiracja). Efektem tego są obniżające się stany wody, pomimo występowania maksimum sum opadowych w okresie letnim. Wyraźne obniżenie stanu wody w maju oraz minimum wrześniowe jest uwarunkowane także niskimi opadami, związanymi z bezgradientową sytuacją baryczną, powodującą osłabienie aktywności cyklonów atlantyckich (zwłaszcza okres tzw. babiego lata).

Średnie miesięczne maksima stanów wody Włodzicy wykazują dwa wyraźne maksima oraz trzy minima. Główne maksimum stanów osiągane jest w okresie od lutego do kwietnia i jest uwarunkowane roztopowo, z nałożonym efektem zasilania deszczowego przynajmniej w końcowej części roztopów. Maksimum drugorzędne występuje w lipcu i jest związane z osiąganymi wówczas maksymalnymi sumami opadów deszczu. Do częstych należą wówczas gwałtowne wezbrania, wśród których występują także ekstremalne (tzw. świętojanka – wysoka woda lipcowa, jaka pojawiła się np. w okresie wielkiej powodzi w 1997 r.). Najgłębsze przeciętne minimum stanów wody osiągane jest we wrześniu (babie lato), nieco wyższe w zimie (zwykle w styczniu – uwarunkowane retencjonowaniem wody w pokrywie śnieżnej i niskimi opadami) oraz w maju (niższe sumy opadowe, początek sezonu wegetacyjnego). Średnie miesięczne minima stanów wody wykazują małe zróżnicowanie, co jest efektem wyrównanego zasilania przepływu wodami podziemnymi głębszego krążenia, w warunkach niskiej retencji podziemnej podczas długo trwających okresów bezopadowych.

Ujawniająca się wysoka frekwencja wezbrań oraz krótki czas ich trwania wyraźnie wskazuje na bardzo niską retencję podziemną dorzecza Włodzicy. W wyniku tego do koryta rzeki dociera woda ze spływu powierzchniowego oraz płytkiego spływu podpowierzchniowego, natomiast zasilanie z głębiej położonych stref podłoża (kształtujące przepływ niżówkowy) jest niskie. Dokonywana w podłożu zlewni transformacja opadu w odpływ jest w takiej sytuacji niewielka, a reżim odpływu rzeki jest w znacznej mierze odbiciem reżimu opadowego. Cechę tę można uznać za typową dla przyźródliskowych odcinków rzek górskich, zwłaszcza na obszarze Gór Sowich.

Omawiany obszar charakteryzuje wielkość średniego rocznego odpływu jednostkowego 7,5-10 dm3/s/km2. Średni niski odpływ jednostkowy wynosi tu 2-3 dm3/s/km2, natomiast średni wysoki odpływ jednostkowy 100-200 dm3/s/km2. Podane wielkości są bardziej typowymi dla obszaru przedsudeckiego, aniżeli dla Sudetów, gdzie są one na ogół wyraźnie wyższe. Maksymalny 1% odpływ jednostkowy (o średniej frekwencji raz na 100 lat) mieści się na omawianym obszarze w przedziale 750-1000 dm3/s/km2 co jest wielkością typową dla większej części Sudetów Wschodnich, Środkowych oraz Przedgórza Sudeckiego. Średni jednostkowy odpływ podziemny, określony w okresie 1951-1970 dla zlewni Ścinawki w Gorzuchowie (powierzchnia zlewni 511 km2), wynosi 3,76 dm3/s/km2. Wielkość ta określa w dm3/s przeciętne zasilanie podziemne rzeki ze standardowego obszaru 1 km2 zlewni. Dla porównania, dla zlewni Nysy Kłodzkiej zamkniętej przekrojem pomiarowym w Bystrzycy Kłodzkiej (powierzchnia zlewni 260 km2) parametr ten osiąga 4,92 dm3/s/km2.

Za typowe dla tego terenu należy uznać wezbrania zasilane roztopowo. Okres ich najwyższej średniej

frekwencji przypada na miesiące styczeń i marzec. Typowymi są tu także niżówki przypadające na okres jesienny, w okresie września i października. Dla części cieków, zasilanych głównie z obszaru Gór Sowich, typowym jest także występowanie niżówek letnich, w okresie od czerwca do sierpnia włącznie.

Zagrożenie terenu gminy wylewami powodziowymi rzek występuje głównie w miejscach wypływu potoków górskich na obszar mniej nachylonych obniżeń. Koryta części cieków (głównie Włodzica) posiadają zabudowę hydrotechniczną typu ciężkiego lub faszynową. Podkreślić należy przy tym, że wielka powódź 1997 r. miała bardzo niską powtarzalność – znacznie wykraczającą poza wodę stuletnią, wykorzystywaną jako wskaźnik zagrożeń powodziowych.

Doliny rzeczne – zwłaszcza Włodzicy, Woliborki i Dzika – są podatne na lokalne podtopienia i powodzie, szczególnie przy intensywnych opadach. W 2024 r. gmina odczuła skutki powodzi – oznaczono uszkodzenia infrastruktury, przygotowano worki z piaskiem i służby monitorowały poziom wód.

Zbiorniki wodne: głównie niewielkie zbiorniki / kąpieliska leśne retencyjne (np. wokół Jugowskich Pniaków) – pełnią funkcję gąbki ekologicznej, ale nie są sztucznymi zbiornikami retencyjnymi.

4.2. Wody podziemne

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE), w ustawie Prawo wodne wprowadzone zostało pojęcie „jednolitych części wód podziemnych" (JCWPd). Obejmują one wody podziemne w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającej pobór znaczący dla zaopatrzenia ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Obszar gminy znajduje się w zasięgu fragmentów JCWPd nr 110 i 112. Wody słodkie występują tu prawdopodobnie na głębokości 200-800 m. Na obszarze gminy nie występuje natomiast zidentyfikowany zbiornik należący do GZWP.

Opisane wcześniej warunki hydrogeologiczne obszaru gminy sprzyjają zachowaniu dobrej jakości wód podziemnych - ze względu na całkowitą izolację podziemnych wód użytkowych na niemal całym obszarze. Potwierdzają to wyniki badań przeprowadzone przez Państwową Służbę Hydrogeologiczną Wynika z nich, iż wody JCWPd nr 110 i 112 są w dobrym stanie chemicznym. Złej jakości może być natomiast pierwszy horyzont wód podziemnych - zwłaszcza na terenach zabudowanych i przeznaczonych dla działalności eksploatacyjnej. Zazwyczaj na obszarach zurbanizowanych poziom ten jest zanieczyszczony. Prawdopodobnie tak też jest w omawianym przypadku.

Ujęcia wód podziemnych, warstwy wodonośne, strefy ochronne. Na terenie gminy występuje ujęcie powierzchniowe w Woliborzu – wydajność: ok. 5 977 m³/d oraz głębinowe w Bartnicy, Czerwieńczycach, Krajanowie, Nowej Wsi, Sokolcu, Przygórzu, Woliborzu – łączna wydajność: ok. 2 027 m³/d.

Ujęcia mają ważne pozwolenia wodnoprawne, np. Wolibórz (drenażowe) do 2030 r., Czerwieńczyce aż do 2023. Występują strefy ochronne przy ujęciach, między innymi przy studniach głębinowych w Świerkach, Woliborzu, Przygórzu.

5. Środowisko przyrodnicze

5.1. Stan i perspektywy ochrony przyrody nieożywionej

Obszar gminy posiada zróżnicowaną budowę geologiczną i krajobraz. Znajduje się ona w części w granicach:

- PLH020071 – Ostoja Nietoperzy Gór Sowich. Powierzchnia ok. 5580 ha znajduje się w granicach gminy. Chroni m.in. zimowiska nietoperzy i siedliska łąk, boru górnoreglowego,
- PLH020062 - Góry Bardzkie. Obejmuje część gminy Nowa Ruda o pow. ok. 1ha chroniąc rzadkie siedliska (łącznie z murawami, lasami);
- PLH 020038 Góry Kamienne o pow. ok. 100 m2 chroniąc m. in. górskie łąki konietlicowe, murawy kserotermiczne i bliźniczkowe,
- PLB020010 – Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie. w gminie o pow. ok. 150 ha. Obejmuje siedliska ptaków m. in. : sokół wędrowny, żuraw, puchacz, zimorodek.

Dodatkowo, w obszarze gminy występują: rezerwat „Bukowa Kalenica" i Park Krajobrazowy Gór Sowich tworzą kompleksową ochronę przyrody, a także tereny użytkowane rolniczo oraz leśnie, w których ochroną objęte są m. in. elementy przyrody ożywionej oraz nieożywionej. Gmina leży częściowo w obrębie dużych korytarzy

ekologicznych, obejmujących tereny leśne Gór Sowich i podgórskie doliny (Góry Stołowe – zachód pow. ok. 2709ha, Góry Stołowe – wschód pow. ok. 3923ha). Szczególną rolę pełnią liczne ciągi leśne, potoki i zadrzewione doliny, które umożliwiają migracje i przepływ gatunków (np. nietoperzy, dużych ssaków).

5.2. Flora i fauna

Siedliska potencjalnej roślinności naturalnej obszaru gminy są zróżnicowane w związku ze zmiennością warunków klimatycznych, podłoża geologicznego oraz warunków wodnych. Na wyżej położonych stokach górskich przeważają siedliska ubogich buczyn z zespołu Luzulo luzuloidis-Fagetum (Luzulo nemorosae-Fagetum). Mniejsze powierzchnie w Górach Sowich i Bardzkich zajmują siedliska żyznych buczyn sudeckich z zespołu Dentario enneaphyllidi-Fagetum. Najwyżej położone tereny pod szczytem Wielkiej Sowy odpowiadają górnoleglowej świerczynie z zespołu Calamagrostio villosae-Piceetum (=Plagiothecio-Piceetum hercynicum). Tereny Wzgórz Włodzickich, Wzgórz Wyrębińskich, należącej do gminy części Gór Suchych i w Obniżeniu Bożkowa są potencjalnym siedliskiem środkowoeuropejskich grądów z zespołu Galio sylvatici-Carpinetum. Na uboższych i silniej szkieletowych glebach wzniesień w obrębie Wzgórz Włodzickich i Wyrębińskich występują siedliska podgórskich środkowoeuropejskich dąbrów z zespołu Luzulo luzuloidis-Quercetum petraeae. W dolinach potoków, na podłożach dziś wyraźnie odwodnionych występowały niegdyś siedliska podgórskich łęgów jesionowych z zespołu Carici remotae-Fraxinetum lub całkowicie zniszczonych dziś nadrzecznych olszyn górskich z zespołu Alnetum incanae. Lokalnie występują na małych powierzchniach siedliska potencjalne dla ziołorośli oraz roślinności młak i torfowisk niskich.

Ta różnorodność siedlisk spowodowała, że niemalże połowa gminy w jej północno – wschodniej części znajduje się w obszarze Natura 2000 PLH020071. W obrębie tego obszaru, a także poza jego granicami w obszarze gminy występują siedliska Natura 2000, objęte ochroną w Dyrektywie Siedliskowej UE.

6. Istniejące obszary chronione

Na terenie obszaru opracowania występują:

- Park Krajobrazowy Gór Sowich – ~2 087 ha
- Obszar chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie – ~1 657 ha
- Obszar Natura 2000
- SOO „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” – ~5580 ha
- SOO „Góry Bardzkie” – ~1 ha
- SOO „Góry Kamienne” – ~100 m2
- OSO „Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie” – ~150 ha
- Rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica” – ~0,33 ha, rezerwat leśny fitocenotyczny
- Pomniki przyrody – m.in. dąb szypułkowy (1 pomnik)
- tereny użytkowane rolniczo oraz leśnie na podstawie przepisów odrębnych.

8. Konflikty funkcji terenu z ochroną przyrody

Składniki występujące w obszarze opracowania:

- Szlaki, trasy MTB w Parku i SOO mogą powodować hałas i degradację siedlisk nietoperzy; wymagana jest ochrona czynna zgodnie z planami.
- W lasach gospodarczych lekkie eksploatacje muszą być zgodne z planem ochrony i nie mogą ingerować w obszary ochronne.
- Użytki rolne w otulinie Parku i SOO – konieczność uwzględnienia np. wykaszania łąk w okresach ochronnych.

8. Środowisko kulturowe

Krajobraz obszaru gminy wiejskiej Nowa Ruda ma charakter średniogórski i podgórski. Jego charakterystyczną cechą są stosunkowo liczne wzniesienia (a we wschodniej części gminy pasma górskie), poprzecinane dolinami rzecznymi. Takie zróżnicowane ukształtowanie terenu (a także ekosystemów), w połączeniu z walorami przyrodniczymi i kulturowymi, czyni krajobraz gminy malowniczym widokowo. Pod względem krajobrazowym pozytywną cechą istniejącej na obszarze gminy wiejskiej Nowa Ruda struktury osadniczej, jest jej rozproszony charakter. Stwarza to jednak utrudnienia infrastrukturalne.

Bogactwo form rzeźby terenu, fauny i flory oraz zabytków, sprzyja rozwojowi na obszarze gminy turystyki i

rekreacji. Obecnie te rodzaje działalności - jako elementy bazy ekonomicznej gminy - odgrywają relatywnie niewielką rolę. Warto byłoby to zmienić gdyż, rozwój turystyki i rekreacji pozwoliłby na ekonomiczne wykorzystanie przyrodniczych uwarunkowań gminy, przy założeniu że rozwój ten będzie oparty na kontynuacji istniejącej zabudowy oraz że nie będzie ingerował w krajobraz oraz przestrzenie przyrodniczo cenne.

Pierwotny krajobraz gminy wiejskiej Nowa Ruda przekształcony został w stopniu istotnym przede wszystkim w zakresie pokrycia terenu roślinnością - pojawiło się więcej przestrzeni nie zalesionych. Zmiany te powstały wskutek rozwoju osadnictwa (wprowadzenia zabudowy oraz infrastruktury komunikacyjnej i technicznej), górnictwa oraz rolnictwa. W związku z powyższym w krajobrazie gminy pojawia się coraz więcej elementów związanych z działalnością człowieka. Na dużych powierzchniach obszaru gminy krajobraz nosi zatem cechy kulturowe. Największe przekształcenia pierwotnego krajobrazu widoczne są w dnach dolin i w ich sąsiedztwie, a także w obszarach w których kopaliny są, bądź były wydobywane metodą odkrywkową. Natomiast najmniej pierwotny krajobraz został przekształcony na terenach górskich, gdzie intensywne gospodarowanie jest silnie utrudnione. Tam krajobraz nosi cechy prawie naturalne.

9. Charakterystyka układu komunikacyjnego

Układ komunikacyjny terenu opracowania oparty jest na drodze wojewódzkiej nr 381, o kierunku północ-południe i stanowi główną oś komunikacyjną gminy. Poszczególne tereny skomunikowane będą za pośrednictwem dróg dojazdowych i wewnętrznych. Przez obszar gminy przebiegi linia kolejowa nr 286 o kierunku północ-południe.

9.1. Klimat akustyczny

Na obszarze gminy wiejskiej Nowa Ruda wyróżnić można m.in.: hałas przemysłowy, komunikacyjny oraz komunalny. Emisje hałasu związane są także z prowadzonymi na obszarze gminy np. pracami rolniczymi i leśnymi. Jednak w związku z faktem, iż są to prace sezonowe i krótkotrwałe, nie powinny znacząco negatywnie wpływać na środowisko. Poza tym omawiany typ hałasu jest uciążliwy dla stosunkowo niewielkiej liczby osób, w tym głównie dla operatorów maszyn. Warto także zaznaczyć, że prace rolnicze i leśne prowadzone są na terenach, na których hałas nie jest normowany.

Najliczniej na obszarze opracowania występują źródła hałasu komunalnego, związanego z życiem codziennym mieszkańców (np.: głośne rozmowy, trzaskanie drzwiami, praca urządzeń gospodarstwa domowego itp.). Przy czym jest to hałas typowy dla wszystkich terenów zabudowanych. Dlatego prawdopodobnie nie jest szczególnie uciążliwy dla środowiska (w tym ludzi) i nie stanowi znaczącego zagrożenia dla jakości lokalnego klimatu akustycznego.

Najbardziej uciążliwym dla mieszkańców gminy jest hałas komunikacyjny. Uciążliwości akustyczne w środowisku związane z hałasem komunikacyjnym dotyczą przede wszystkim terenów położonych wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, tj. odcinków dróg wojewódzkich prowadzących przez gminę. Dlatego hałas komunikacyjny jest prawdopodobnie najbardziej odczuwalny na terenach osadniczych, przez które te drogi prowadzą. Niewątpliwie najsilniej obciążoną ruchem jest droga nr 381, biegnąca z Kłodzka w kierunku Wałbrzycha przez Nową Rudę. Oddziaływanie hałasu komunikacyjnego dotyczy terenów, przez które ta droga przebiega (przez całą ich długość). Należą do nich: obręb Ludwikowice Kłodzkie, część obrębu Świerki oraz część obrębu Bartnica. Droga wojewódzka nr 385 - mniej ruchliwa - generuje uciążliwości hałasowe w miejscowościach Wolibórz oraz Włodowice. Miejscowość Wolibórz dodatkowo narażona jest na obciążenia hałasem drogowym od drogi wojewódzkiej nr 384. Zagrożenie hałasem komunikacyjnym dotyczy także terenów z zabudową położoną blisko krawędzi jezdni, przez które prowadzą odcinki dróg powiatowych. Źródłem hałasu komunikacyjnego, o czym już wspomniano, jest także linia kolejowa nr 286, prowadząca przez gminę. Przejeżdżające tą linią pociągi generują hałas i wibracje.

Przemysłowymi - lokalnymi - źródłami hałasu na obszarze gminy są kamieniołomy.

Natężenie hałasu komunikacyjnego nie było mierzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie gminy. Pomiarów dokonywano tylko w dwóch punktach pomiarowo-kontrolnych w mieście Nowa Ruda. Wyniki tam uzyskane nie są jednak miarodajne dla omawianego obszaru gminy wiejskiej..

11. Zanieczyszczenie powietrza

Na stan powietrza atmosferycznego gminy wiejskiej Nowa Ruda mają wpływ głównie punktowe oraz liniowe źródła zanieczyszczeń. Punktowymi źródłami zanieczyszczeń na omawianym obszarze są przede

wszystkim lokalne kotłownie. Do źródeł liniowych należą drogi, w tym przede wszystkim odcinki dróg wojewódzkich nr 381 i 385, prowadzących przez gminę. Lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza o małym zasięgu jest hałda zlokalizowana na terenie działki ewidencyjnej nr 702 w Ludwikowicach. Hałda pozostała po funkcjonującej do lat 60-tych ubiegłego wieku elektrowni węglowej przy ul. Fabrycznej w Ludwikowicach i do dziś nie została zrekultywowana. W latach 70-80 ubiegłego wieku popioły złożone na hałdzie były wykorzystywane do produkcji pustaków budowlanych. W latach 90-tych ub. wieku zaprzestano eksploatacji składowiska, pozostawiając ok. 10-15% materiału. Wiatr przewiewający szczyt góry

Włodyki, na którym została zlokalizowana hałda, przyczynia się do wywiewania części lotnych z jej pozostałości. Źródłem zanieczyszczeń powietrza o lokalnym zasięgu jest także powierzchniowa działalność górnicza, będąca źródłem emisji niezorganizowanej.

Na obszarze gminy brak jest dużych emitorów zanieczyszczeń powietrza. Emitory takie leża w bliższym i dalszym sąsiedztwie omawianego obszaru. Potencjalnie są to przede wszystkim zakłady przemysłowe i lokalne kotłownie. Spośród ww. emitorów najbliżej, gdyż w mieście Nowa Ruda, znajduje się zakład „Ciepłownictwo" Sp. z o.o., który emituje do atmosfery znaczne ilości: pyłów, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenku węgla. W nieco dalszej odległości od obszaru gminy wiejskiej Nowa Ruda znajduje się odlewnia żeliwa w Ścinawce Średniej (FAP „Zetkama" S.A. w Kłodzku), będąca emitorem tych samych zanieczyszczeń. W pobliżu północnej granicy gminy znajduje się zakład ciepłowniczy w Głuszycy (Fortum DZT S.A. w Wałbrzychu), emitujący wyraźnie mniejszą ilość zanieczyszczeń niż poprzednio wymienione zakłady. W dalszej odległości, w kierunku na północny zachód, znajduje się grupa dużych emitorów zanieczyszczeń w obszarze Wałbrzycha i jego okolic. Nad obszar gminy mogą zatem napływać zanieczyszczenia z bliższych i dalszych terenów zewnętrznych.

Jak wspomniane zostało na wstępie, głównymi zagrożeniami jakości powietrza na obszarze gminy są przede wszystkim lokalne kotłownie (paleniska domowe) oraz ruch komunikacyjny. Emitory te są źródłem emisji niskiej. Zjawisko to jest szczególnie natężone w sezonie grzewczym, gdyż źródłem emisji niskiej są przede wszystkim paleniska domowe, w których wykorzystuje się paliwa konwencjonalne (do których spalania stosuje się technologie mało efektywne i generujące znaczące ilości zanieczyszczeń). Ruch samochodowy w mniejszym stopniu wpływa na wielkość emisji niskiej. Niemniej z ruchem pojazdów samochodowych (spalaniem paliw w silnikach, ścieraniem jezdni, hamulców oraz opon) związane są emisja tlenków azotu i węgla, dwutlenku węgla oraz pyłów zawierających szkodliwe związki (np. kadm, ołów i nikiel). Najsilniej na stan powietrza obszaru gminy oddziałują drogi o dużym natężeniu ruchu, tj. drogi wojewódzkie nr 381 i 385. Noworudzkie odcinki tych dróg przechodzą (na przeważającej długości) przez tereny osadnicze. Problem emisji zanieczyszczeń jest tu więc dość istotny.

Na obszarze gminy wiejskiej Nowa Ruda źródła emisji niskiej (czyli głównie lokalne kotłownie) są rozproszone, więc nie powodują zazwyczaj wysokich koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu. Bardziej uciążliwe stają się one w okresach występowania inwersji termicznej w dolnej warstwie atmosfery. Związane to jest ze szczególnymi warunkami pogodowymi (brak wiatru, zazwyczaj cyrkulacja wyżowa, zwiększone wychładzanie nocne w warunkach bezchmurnego nieba). Inwersje termiczne powodują kumulację zanieczyszczeń w tzw. warstwie podinwersyjnej, która nie pozwala na ich rozpraszanie. Takie sytuacje pogodowe cechują się zwykle długotrwałością, ze względu na stabilność cyrkulacji wyżowej. Szczególnie zagrożone są wtedy wszelkie obniżenia, typu kotlin i większych dolin. W przypadku inwersji warunkowanej wychładzaniem podłoża (bezchmurne i bezwietrzne noce), następują spływy zimnego powietrza - ze zboczy ku obniżeniom terenowym. Jednocześnie powstają warunki sprzyjające pojawianiu się mgieł. Zanieczyszczenia z emisji niskiej są wówczas koncentrowane w przyziemnej warstwie atmosfery, często tylko do wysokości kilkunastu metrów. W warunkach mgielnych tworzyć mogą dodatkowo zanieczyszczony aerozol. W przypadku lokalizacji części zabudowy na zboczach obniżeń, dokonywana stamtąd emisja niska kierowana będzie do dna obniżeń (dna dolin, dna kotlin), oddziałując na tereny niezabudowane.

Większość zabudowy miejscowości gminy znajduje się w dnach dolin lub w ich pobliżu. Dlatego większa część populacji mieszkańców gminy może być narażona na okresowo zwiększone lokalnie zanieczyszczenie powietrza - w sytuacjach inwersyjnych. Inwersje termiczne są częste w Kotlinie Kłodzkiej, jednak obszar gminy wiejskiej Nowa Ruda leży na jej obrzeżu i na terenach nieco wyniesionych. Dlatego przewidywać należy, że opisywane uciążliwości warunkowane będą bardziej lokalnie, aniżeli regionalnie. Podczas inwersji termicznych, którym towarzyszy spływ wychłodzonego powietrza do miejsc niżej położonych, pogarszanie się sytuacji powinno następować od wyższych odcinków dolin w kierunku ich odcinków niższych. W obrębie Obniżenia Noworudzkiego część tych zanieczyszczeń powinna kierować się ku miastu Nowa Ruda.

Nowa Ruda była liderem w Polsce pod względem dni smogowych (~56 dni w 2023 r.) PM10poziom :

alarm (~150 µg/m³) i informacyjne (~100–175 µg/m³) np. 30.01.2025 oraz 20–21.02.2025

12. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Brak realizacji POG, uniemożliwi kształtowanie nowej zabudowy i zagospodarowania terenów, które do tej chwili były wyłączone z regulacji planistycznych. Nieaktualne granice lub brak lokalizacji obszarów i obiektów podlegających ochronie uniemożliwią sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ponieważ, z jednej strony, jeśli granice te będą w planie naniesione poprawnie, nie będą mogły być one uzgodnione z powodu niezgodności z zapisami POG. Z drugiej strony, jeśli granice te zostaną przeniesione ze POG, to plan nie będzie mógł być uzgodniony z powodu ich braku. Tak więc, przyjęcie zmian do przedmiotowego dokumentu jest niezbędne w celu umożliwienia prawidłowego funkcjonowania zarządzania przestrzenią w gminie.

G. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Projekt POG zakłada wprowadzenie nowej struktury funkcjonalno-przestrzennej w tym utworzenie nowych terenów: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, działalności gospodarczej (przemysłu, baz, składów), produkcji i usług, zabudowy usługowej tereny rekreacyjne, tereny sportu i rekreacji (w tym boisko), rolniczych dla lokalizacji elektrowni z wykorzystaniem systemów fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW.

Ustalenia POG dotyczą niewielkich zmian w stosunku do dokumentu studium, który traci ważność w roku 2026. Projekt ten wprowadza nowe strefy, które wpłyną na stan środowiska (zabudowa mieszkaniowa, usługowa, produkcja, OZE). Główną zmianą środowiskową będzie przekształcenie gruntów rolnych na tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, farmy fotowoltaiczne.

W związku z powyższym, za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, oraz które powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska. Jako kryterium wspomagające ocenę, które ze zidentyfikowanych wcześniej zagrożeń wywołanych realizacją ustaleń projektu POG mogą być przyczyną znaczących negatywnych skutków dla niektórych ekokomponentów lub dla środowiska jako całości. W związku z tym przyjęto listę przedsięwzięć zawartą w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z tym rozporządzeniem, na terenie opracowania mogą wystąpić przedsięwzięcia takie jak: drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km, zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, stałe pola kempingowe lub karawaningowe, ośrodki wypoczynkowe lub hotele, zlokalizowane poza terenami mieszkaniowymi, terenami przemysłowymi, innymi terenami zabudowanymi i zurbanizowanymi terenami niezabudowanymi, elektrownie, budowle przeciwpowodziowe, z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, co może spowodować wyłączenie gruntów rolnych z produkcji.

H. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy związane jest z jego powiązaniami z zewnętrznymi terenami chronionymi, które wchodzą w skład Systemu Obszarów Chronionych. Mogą być one bardzo silne, w przypadku występowania zbliżonych warunków siedliskowych.

Podstawowe powiązanie gminy z Ekologicznym Systemem Obszarów Chronionych zapewnia dolina rzeki Włodzicy.

W związku z powyższym na terenie opracowania występują lokalne, negatywne zjawiska i przejawy degradacji środowiska, które to zachodzą w niewielkim stopniu i związane są głównie z podwyższoną emisją zanieczyszczeń do atmosfery, wzmożonym hałasem komunikacyjnym oraz degradacją gleb. Zjawiska te występują na większości terenów osadniczych tego regionu i stanowią oddziaływanie, które występuje w obszarze Parku Krajobrazowego oraz obszarów Natura 2000

Istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, to:

- antropopresja
- niesystemowe przekształcanie terenów otwartych na tereny zabudowane,
- realizacja wielkoobszarowych terenów zamkniętych (ogrodzonych) o ograniczonej dostępności fauny.

I. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU

Dla omawianego dokumentu istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Ze względu na przynależność do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy POG należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26/1 z 28.01.2012),
2) dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
3) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
4) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
5) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
6) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334/17 z 17.12.2010).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Działania na rzecz ochrony krajobrazu określa m.in. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r., nr 14 poz. 98).

Europejska Konwencja Krajobrazowa obejmuje obszary przyrodnicze wiejskie, miejskie i podmiejskie i dotyczy krajobrazów, które mogą być traktowane jako wyjątkowe, jak również krajobrazów pospolitych i zdegradowanych. Celem konwencji jest promowanie ochrony i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu, w tym tworzenie dobrej praktyki krajobrazowej. Sygnatariusze konwencji zobowiązani są do podjęcia działań na rzecz:

- prawnego uznania krajobrazów jako: istotnego komponentu otoczenia ludzi, wyrażenia różnorodności kulturowej i przyrodniczej, podstawy ich tożsamości,
- ustanowienia i wdrożenia polityki w zakresie krajobrazu ukierunkowanej na ochronę, gospodarkę i planowanie krajobrazu poprzez przyjęcie środków specjalnych,
- ustanowienia procedur udziału społeczeństwa, organów lokalnych i regionalnych oraz innych stron zainteresowanych zdefiniowaniem i wdrożeniem polityki w zakresie krajobrazu.

8 Program działań na rzecz ochrony środowiska Środowiskowa polityka Unii Europejskiej oparta jest

obecnie na ósmym Programie działań na rzecz ochrony środowiska (8. EAP), który wszedł w życie 2 maja 2022 r. i którego jednym z kluczowych elementów jest adaptacja do zmian klimatu, powiązana z wieloma innymi aspektami środowiskowymi, takimi jak: ochrona gleby, zrównoważone środowisko miejskie oraz zrównoważona ochrona wód. Program określa trzy obszary priorytetowe, w których należy podjąć więcej działań na rzecz przyspieszenia transformacji ekologicznej w kierunku neutralnej dla klimatu, zrównoważonej, nietoksycznej, zasobooszczędnej, bazującej na energii ze źródeł odnawialnych, odpornej i konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym w sposób sprawiedliwy, równy i sprzyjający włączeniu społecznemu, a także ochrony, odbudowy i poprawy stanu środowiska, między innymi poprzez powstrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej. Wspiera on i wzmacnia zintegrowane podejście do polityki i wdrażania, opierając się na Europejskim Zielonym Ładzie. Wśród celów priorytetowych, które mają zostać osiągnięte do końca 2030 r., znajdują się:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Program zawiera wizję na rok 2050, która zawarta została także w poprzednim programie siódmym, w której obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, przywracana jest różnorodność biologiczna, a niskoemisyjny wzrost wyznacza drogę rozwoju globalnego. Dla potrzeb oceny spójności projektu Planu z celami ochrony środowiska przeanalizowano dokumenty zawierające cele środowiskowe istotne dla kształtowania przestrzeni regionu w odniesieniu do następujących obszarów tematycznych: rozwój zrównoważony, zachowanie różnorodności biologicznej, poprawa jakości komponentów środowiska w kontekście jakości życia i zdrowia ludzi. Do najważniejszych obowiązujących dokumentów określających priorytety w zakresie ochrony środowiska należą: Strategia Europa 2020, Agenda Terytorialna UE 2020, Agenda Miejska dla Unii Europejskiej oraz Europejska Konwencja Krajobrazowa. Większość wyznaczonych w nich celów jest istotna z punktu widzenia określenia uwarunkowań oraz kreowania kierunków zagospodarowania przestrzeni. Proekologiczny i prospołeczny wzrost gospodarczy, dla którego opracowywany Plan wskazuje przestrzenne ramy, możliwy będzie m.in. dzięki realizacji ustaleń Strategii Europa 2020, która zakłada rozwój gospodarki bazujący na: wiedzy, niskoemisyjnych i przyjaznych środowisku technologiach, oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz dbałości o spójność społeczną. Od 2011 roku Polska wdrożyła 44% wszystkich skierowanych do niej zaleceń.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 stanowi plan długoterminowy, którego celem jest ochrona przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Odbudowa bioróżnorodności w Europie powinna się odbyć do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.

Zaproponowano w niej, jaki wkład UE może wnieść w przyszłe międzynarodowe negocjacje w sprawie globalnych ram bioróżnorodności na okres po 2020 roku. W ramach strategii, stanowiącej zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu, wspierana będzie również ekologiczna odbudowa gospodarki w następstwie pandemii COVID-19, która polegać będzie na budowaniu odporności społeczeństwa na zagrożenia takie jak skutki zmian klimatu, pożary lasów, brak bezpieczeństwa żywnościowego, występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą. W strategii zawarto konkretne zobowiązania i działania, które należy zrealizować do 2030 r.:

- utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu,
- rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych,
- wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną,
- wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności.

Europejski Zielony Ład Europejski Zielony Ład to strategia rozwoju, która ma przekształcić Unię Europejską w obszar neutralny klimatycznie. Jest odpowiedzią na kryzys klimatyczny i silne procesy degradacji

środowiska. Wedle ogólnych założeń Unia Europejska ma stać się społeczeństwem neutralnym klimatycznie, sprawiedliwym i dostatnim z gospodarką nowoczesną, zasobooszczędną, przyjazną środowisku. Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. poprzez:
- dostarczanie czystej i bezpiecznej energii,
- wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- budynki o niższym zapotrzebowaniu na energię,
- przyspieszenie przejścia na zrównoważoną i inteligentną mobilność,
- ochronę i odbudowę ekosystemów oraz bioróżnorodności,
- przystosowanie się do zmiany klimatu,
- ochronę zdrowia.

Dla Polski Europejski Zielony Ład jest szansą na przejście na gospodarkę niskoemisyjną i odejście od gospodarki pochłaniającej nieodnawialne zasoby naturalne w wyniku powstającego na podstawie tej strategii Europejskiego Prawa Klimatycznego.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2030 Agenda Terytorialna 2030 została przyjęta przez ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, rozwój terytorialny i spójność terytorialną 1 grudnia 2020 roku w Niemczech i stanowi ramy dla działań służących promowaniu spójności terytorialnej w Europie. W agendzie podkreślono znaczenie strategicznego planowania przestrzennego i wyznaczono jego kierunki, które zostały oparte na dwóch nadrzędnych celach: Sprawiedliwa Europa i Zielona Europa, które obejmują sześć priorytetów na rzecz rozwoju terytorium Europy jako całości ze wszystkimi jej obszarami:
- bardziej zrównoważony rozwój terytorialny wykorzystujący różnorodność Europy,
- zbieżny rozwój lokalny i regionalny, mniej nierówności między obszarami,
- łatwiejsze życie i praca ponad granicami państwowymi,
- lepsze, ekologiczne środki utrzymania, neutralne dla klimatu i odporne gminy i regiony, - silne i zrównoważone gospodarki lokalne w zglobalizowanym świecie,
- zrównoważona łączność cyfrowa i fizyczna obszarów.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: II Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.).

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, co powoduje, że musi być uwzględniana we wszystkich dokumentach strategicznych i programach, mających wpływ na środowisko. Jednocześnie zgodnie z art. 74 Konstytucji RP nakłada to obowiązek dbałości o środowisko na instytucje publiczne. Dnia 16 lipca 2019 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej" – tym samym PEP2030 stało się najważniejszym dokumentem strategicznym w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument ten jest dostosowaniem wcześniejszych dokumentów do zmian w prawodawstwie polskim i wspólnotowym w zakresie ochrony środowiska. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje „Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)" przyjętą 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów. Kierunki działań określone w celach PEP2030 mają stać się odpowiedzią na przywrócenie właściwej roli planowaniu przestrzennemu, w szczególności w zakresie lokalizacji nowych inwestycji. Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto jako trzy pochodne głównego celu, jakim jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Są to „Środowisko i zdrowie" – traktujący o poprawie jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, „Środowisko i gospodarka" – uszczegóławiający temat zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz „Środowisko i klimat", który nakreśla działania w ramach łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. PEP2030 określa ponadto dwa cele horyzontalne wspierające powyższe cele środowiskowe: „Środowisko i edukacja", który wiąże się z rozwijaniem kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa oraz „Środowisko i administracja", opisujący działania w ramach poprawy efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Wymienione cele odnoszą się do najważniejszych trendów w obszarze środowiska: przybierającego na znaczeniu negatywnego wpływu środowiska na zdrowie ludzi, zwiększającej się konkurencji o zasoby, rosnącej presji na ekosystemy, nasilających się skutków zmian klimatu oraz wyczerpywania się dotychczasowych źródeł finansowania ochrony środowiska. Dla każdego z celów szczegółowych wyszczególniono kierunki interwencji, w przypadku celu „Środowisko i zdrowie" są to:

zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. Dla celu „Środowisko i gospodarka" kierunkami działań są: zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa oraz wspieranie wdrażania ekoinnowacji. Dla celu „Środowisko i klimat" działania mają być przeprowadzane w kierunku przeciwdziałania zmianom klimatu oraz adaptacji do zmian klimatu i zarządzaniem ryzykiem klęsk żywiołowych. Ponadto dla celu horyzontalnego „Środowisko i edukacja" kierunkiem działania jest edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, a dla celu horyzontalnego „Środowisko i administracja" – usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 („Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r"). Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) jest poprawa jakości powietrza, w szczególności na obszarach, gdzie stwierdzone zostały przekroczenia standardów norm. Dotyczy to zwłaszcza osiągnięcia dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków azotu, ozonu i innych substancji szkodliwych w powietrzu (wymaganych przepisami prawa unijnego), a także – poziomów wskazywanych przez Światową Organizację Zdrowia, w perspektywie do 2030 r. W programie przedstawione zostały:

- propozycje zmian prawa, dotyczące m.in. jakości paliw, wymagań technicznych dla nowych kotłów opalanych paliwami stałymi,
- harmonogram działań (organizacyjnych, inwestycyjnych itp.) niezbędnych do osiągnięcia poprawy jakości powietrza w Polsce,
- podmioty odpowiedzialne za realizację działań (na poziomie rządowym i samorządowym),
- systemy monitorowania realizacji programu (ustalone zostały wskaźniki, które powinny zostać osiągnięte w latach 2018 i 2020),
- możliwe źródła finansowania (Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze wojewódzkie, a także środki unijne przeznaczone na ochronę środowiska).

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza określa działania naprawcze do realizacji w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej, które będą spójne z dotychczas realizowaną polityką poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na poziomie krajowym oraz wojewódzkim i gminnym.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028)

Plan określa politykę zagospodarowania wszystkich wytwarzanych odpadów (w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach, przemyśle), która wpisuje się w założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Przewiduje realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami tj. wg kolejności: zapobieganie powstawania odpadów, przygotowywanie do ponownego użycia (realizacja niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła), recykling i inne procesy odzysku. Za wiodące cele plan przyjmuje: zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami (w tym odpadami z żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji), zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów oraz osiągnięcie odpowiednich poziomu odzysku i recyklingu. W dokumencie zakłada się: przeciwdziałanie nielegalnemu, transgranicznemu przemieszczaniu odpadów, tworzenie synergii pomiędzy nurtem gospodarki o obiegu zamkniętym i unijną polityką klimatyczno – energetyczną, jak również tworzenie praktyk sprzyjających rozwojowi rynku surowców wtórnych.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania planu ogólnego, który wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób

oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020", natomiast w trakcie opracowywania jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2022-2027 z perspektywą do 2030 roku". Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Biorąc pod uwagę specyfikę analizowanego POG, najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych. Zapewnia się zachowanie terenów zieleni, części terenów rolnych, utworzenie powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, a także przebieg cieków wraz z towarzyszącymi im terenami zielonymi, które tworzą korytarze ekologiczne.

1. POG jest aktem prawa miejscowego, który stanowić może narzędzie do realizacji celów ochrony środowiska zawartych w odrębnych dokumentach. Szczególnie istotne jest rozwiązywanie problemów ochrony środowiska zidentyfikowanych na szczeblu lokalnym.
2. Rozwój energetyki wiatrowej i solarnej realizuje jeden z zasadniczych celów ustalonych w „Polityce energetycznej Polski do 2030 roku", którym jest podniesienie udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych. Rozwój energetyki odnawialnej jest jednym z narzędzi przeciwdziałania zmianom klimatycznym.
3. Cele i problemy ochrony środowiska zawarte w dokumentach wyższego rzędu, opracowywanych na szczeblach ponadlokalnym, regionalnym i krajowym (np. „Program ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego"), zawierają zapisy zbyt ogólne, które nie mają bezpośredniego odniesienia do projektowanej POG lub ich problematyka nie jest regulowana zapisami POG.
4. Wszelkie akty prawne oraz pośrednio dokumenty związane z polityką przestrzenną i polityką ekologiczną państwa są zgodne z przepisami prawa międzynarodowego oraz ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. W szczególności dostosowywane są również do prawa Unii Europejskiej i polityk przyjętych przez kraje wspólnoty. Poszczególne dyrektywy unijne (np. Dyrektywa Siedliskowa, Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Wodna) transponowane są do prawodawstwa polskiego i mają odzwierciedlenie w wiążących aktach prawnych.

J. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Za znaczące można uznać takie ustalenia, które skutkują negatywnym oddziaływaniem na obszary chronione, przyrodniczo cenne oraz na tereny o małej odporności na antropopresję, powodują obniżenie walorów krajobrazu, ograniczają dostęp do zasobów środowiska, w tym dostępność do surowców mineralnych oraz polegające na wprowadzaniu do środowiska substancji i energii w ilościach mogących spowodować przekroczenie standardów jakości środowiska, przez co mają negatywny wpływ na jakość środowiska i zdrowie ludzi.

Dla bardziej szczegółowej identyfikacji tych zagrożeń przydatne będą zapisy zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gdzie podano uwarunkowania kwalifikowania przedsięwzięć do sporządzenia raportu. Kryteria te, nieco przeredagowane i rozwinięte będą zastosowane do analizy możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań planowanych

sposobów zagospodarowania terenu.

Dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowej i terenów sportowo-rekreacyjnych, nie wystąpią uciążliwości gdyż:

- na obszarze zajętym pod zabudowę nie stwierdzono stanowisk roślin chronionych,
- nie występuje wpływ na obszary objęte ochroną prawną;
- nie występuje wpływ na obszary wodno-błotne oraz inne o płytkim zaleganiu wód gruntowych, ze względu na brak występowania;
- nie występuje wpływ na tereny leśne;
- nie występują zmiany w spójności obszarów przyrodniczo cennych w obszarze opracowania.

Tereny do zmiany przeznaczenia w POG w stosunku do obowiązujących dokumentów planistycznych (studium, plany miejscowe), wyznaczone zostały w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy istniejącej, dróg publicznych oraz w dogodnej odległości od uzbrojenia technicznego, co umożliwia ich zagospodarowanie zgodnie ze strefami ustalonymi w POG. Część terenów stanowi kluczowe inwestycje związane z rozwojem gminy. Zmiana POG nie zagrażają ekosystemom Parku Krajobrazowego oraz nie wykraczają poza tereny zainwestowane w ujęciu kulturowym- zgodnie z genezą powstawania i rozwojem poszczególnych miejscowości. Ustalenia POG nie są konwiktowe z celami ochrony Parku, gdyż przedmiotowe zmiany dotyczą kontynuacji terenów już zainwestowanych w oparciu o wykształcony system infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, co oznacza że zmiany respektują zachowanie terenów otwartych jako krajobrazu rolniczego w tym: łąk, pastwisk, szczególnie cennych przyrodniczo elementów tradycyjnego krajobrazu rolniczego. Zmiany dokonywane stanowią niewielki procent gruntów rolnych i leśnych i nie są zlokalizowane jako dominujące w obszarze siedlisk przyrodniczych. POG wyznacza następujące strefy oznaczone symbolami:

1. SJ2 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 23,74 ha,
2. SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 15,58 ha,
3. SJ5 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 4,50 ha,
4. SU2 - Strefa usługowa o pow. 472,06 ha, (na podstawie Studium UiKZP gminy Nowa Ruda jako zabudowa wielofunkcyjna)
5. SU3 - Strefa usługowa o pow. 21,16 ha, (na podstawie Studium UiKZP gminy Nowa Ruda, jako zabudowa usługowa)
6. SU4- Strefa usługowa o pow. 53,00 ha,
7. SU5- Strefa usługowa o pow. 16,09ha,
8. SU6- Strefa usługowa o pow. 0,30 ha,
9. SU7- Strefa usługowa o pow. 4,01ha,

TABELA 3

Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisk – analiza ogólna.

SJ - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Profil podstawowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m^2).

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długo-terminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	-	SJ2, SJ3, SJ5 / teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	6,7	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczania nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.

	razem	6,7

SU - Strefa usługowa Profil podstawowy: teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych teren infrastruktury technicznej (dotyczy terenów telekomunikacji i innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m2).

Lp	Forma ochrony / zakres	Symbol/ profil dodatkowy	pow. [ha]	Oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długo-terminowe	Oddziaływanie stałe i chwilowe	Oddziaływanie pozytywne i negatywne
1	2	3	4	5	6	7
1	-	SU2 - SU3 - SU4- SU5- SU6- SU7- /teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	131,6	Oddziaływanie będzie miało charakter: a) wtórny, b) długoterminowy, ze względu na zachowanie przeznaczenia istniejącego	Oddziaływanie będzie miało charakter stały ze względu na wykorzystanie w części terenów na cele budowlane	Oddziaływanie będzie miało charakter neutralny ze względu na istniejący sposób wykorzystywania przedmiotowego terenów. Przeznaczania nie będą oddziaływać na przedmiot i cel ochrony obszaru Natura 2000 oraz na jego integralność.
		razem	131,6			

Poza terenami wykazanymi w tabelach powyżej ustalenia POG nie mają negatywnego wpływu na ochronę przyrody oraz nie „będą znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000”[1]. Przedmiotowe zmiany nie zostały zlokalizowane w obszarach, w których występują siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków roślin i zwierząt natomiast obecne ich użytkowanie w formie rolniczym (grunty orne, łąki) wskazują możliwe kierunki przekształceń tych gruntów. Docelowa wielkość przestrzenna wprowadzanych zmian zostanie ustalona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Jako podstawę planowania przyjęto zasadę, że w rozwoju zagospodarowania gminy preferowane powinny być kierunki w maksymalnym stopniu wykorzystujące i podkreślające walory środowiska przyrodniczego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan. W zakresie ochrony środowiska ustala się, że należy dążyć do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.

Oddziaływanie projektu POG na integralność obszaru Natura 2000

W niniejszym rozdziale przedstawiono ocenę wpływu przedsięwzięcia na integralność obszaru Natura 2000, która analizuje wpływ POG na stan ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru a także wpływ na zachowanie struktur i procesów ekologicznych niezbędnych dla trwałości i prawidłowego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji roślin i zwierząt w granicach obszarów Natura 2000.

POG pomimo, że jest aktem prawa miejscowego nie daje możliwości realizacji zabudowy oraz zamian w zagospodarowaniu nieruchomości.

Obszar Natura 2000 w opisywanych granicach przedmiotowego terenu obejmuje teren Gór Sowich oraz Sudetów Wałbrzysko-Kamiennogórskich z występującymi tam siedliskami leśnymi oraz łąkowymi. Doliny górskie tworzą korytarze ekologiczne umożliwiające przemieszczanie się roślinom, zwierzętom i grzybom.

W obrębie obszaru POG, poza obszarami przekształcanymi w POG znajdują się następujące siedliska przyrodnicze:

- fragment Parku Krajobrazowego Gór Sowich;
- fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie”;
- osiem pomników przyrody ożywionej oraz jeden pomnik przyrody nieożywionej.
- Do objęcia ochroną w Inwentaryzacji przyrodniczej gminy (Fulica-Jankowski, 2005 r.) wskazano

[1] Art. 30. ust 3. o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U.2013.627 z późn. zm.)

jako:

- rezerwaty - 2 obszary;
- użytki ekologiczne - 14 obszarów;
- pomniki przyrody ożywionej - 2 drzewa;
- stanowiska dokumentacyjne - 3 obiekty
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy - 1 obszar.

.

Siedliska przyrodnicze znajdują się głównie na obszarach rolnych jak również leśnych i położonych w obrębie terenów opisanych jako tereny lasów i dolesień oraz rolniczych (strefa otwarta SO). Poniżej przeanalizowano potencjalny wpływ planowanego zagospodarowania na stan siedlisk przyrodniczych. Wraz z pojawieniem się terenów zabudowanych nastąpią przekształcenia w strukturze gatunkowej roślin. Pojawią się gatunki budujące zieleń urządzoną, które stanowić będą najprawdopodobniej drzewa i krzewy ozdobne. Na terenach zabudowanych i utwardzonych pojawią się również formacje roślinności synantropijnej. Niektóre gatunki roślin synantropijnych, a także ozdobnych, ze względu na swą ekspansywność i niewielkie wymagania siedliskowe mogą wypierać roślinność naturalną z ich siedlisk. Skala i charakter tych oddziaływań na obecnym etapie nie jest jednak możliwa do ustalenia.

Chronione na obszarze Natura 2000 zwierzęta stanowią gatunki związane ze środowiskiem leśnym, a także wodnym i siedliskami dolin rzecznych, które stanowią ich miejsce bytowania. Tego typu siedliska nie występują na terenach przeznaczonych pod zabudowę, co oznacza, że tereny te nie stanowią potencjalnej przestrzeni życiowej dla chronionych gatunków. Obecnie są to tereny antropogenicznie przekształcone, zagospodarowane w postaci użytków rolnych. Nie są zatem miejscem, gdzie w sposób swobodny mogą się rozwijać siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000.

Spośród zagrożeń obszaru wskazuje się m.in. na intensyfikację rolnictwa. Odstąpienie od rolniczego zagospodarowania terenów przyległych zmniejszy napływ do środowiska gruntowo- wodnego zawartych w nawozach sztucznych i środkach ochrony roślin niepożądanych w środowisku substancji. Z punktu widzenia poprawy jakości środowiska będzie to zjawisko korzystne.

Oprócz tego potencjalne zagrożenia wiążą się z intensyfikacją ruchu pieszego i rowerowego na pogórzu, która może być następstwem zwiększenia ilości mieszkańców w sąsiedztwie terenów zielonych. Zwiększona presja na tereny górskie może skutkować wydeptywaniem roślinności oraz niepożądanymi zjawiskami takimi jak palenie ognisk czy porzucanie odpadów. Istotne dla ograniczenia skutków jest poziom świadomości ekologicznej mieszkańców.

Skala takich zjawisk nie powinna powodować nieodwracalnych zmian w środowisku przyrodniczym, a więc zniszczenia siedlisk i miejsc występowania zwierząt.

V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

I. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ I OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.

1. Wpływ na środowisko terenów zieleni leśnej, wód płynących, terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Planowane tereny rolne i leśne (strefa otwarta SO) nie zmienią dotychczasowego sposobu użytkowania, będą elementem wzbogacającym walory środowiska. Projektowana zieleń urządzona i nieurządzona podniesie walory krajobrazowe terenu. Wody płynące wraz z obudową biologiczną stanowią ważny składnik kształtowania środowiska przyrodniczego oraz klimatu.

2. Wpływ na środowisko terenów nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej.

<u>Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność</u>

Planowane zmiany użytkowania terenów polegać będą na przekształceniu części powierzchni niezagospodarowanych, najczęściej pokrytych roślinnością trawiastą, w zurbanizowaną. W przestrzeni obszaru

opracowania pojawią się obszary zabudowane, a wraz z nimi tereny zieleni urządzonej. Wyposażenie terenów zurbanizowanych w powierzchnie zielone umożliwiają zapisy o obowiązku pozostawienia minimalnych powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych. Zieleń ta charakteryzować się będzie niewielkimi wartościami przyrodniczymi i będzie pełnić jedynie funkcje ozdobne.

Zagrożony wycinką jest część drzewostanu kolidującego z planowaną zabudową. Nie jest wykluczone, że część istniejącej zieleni będzie wykorzystana do kształtowania formacji zieleni urządzonej na poszczególnych terenach.

Poziom zróżnicowania biologicznego nie powinien ulec zmianie. Planowane zagospodarowanie nie narusza spójności systemu przyrodniczego gminy zapewniając jego prawidłowe funkcjonowanie. Planowana zabudowa omija cenne przyrodniczo miejsca – lasy, oraz otwarte przestrzenie użytkowane rolniczo, zieleń parkową.

Realizacja przedsięwzięć planowanych w POG nie wpłynie negatywnie na siedliska występujące na terenie opracowania, nie zostaną przekształcone siedliska naturowe.

Oddziaływanie na powierzchnie ziemi i glebę

Wystąpi wpływ na powierzchnię ziemi, podczas budowy obiektów kubaturowych, w ramach przeznaczenia produkcyjnego, mieszkaniowego, usługowego i sportowo-rekreacyjnego. Związane to będzie z niwelacją terenu i wykopami pod fundamenty oraz trwałą likwidacją gleb. Biorąc pod uwagę fakt, że tereny nie są w znaczącej części zainwestowane, można stwierdzić, że wystąpi wyłączenie z produkcji rolnej. Po zakończeniu realizacji inwestycji zmiany w rzeźbie będą mało widoczne i nie będą znaczące w stosunku do zainwestowania istniejącego.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Obszar ten powinien być chroniony przed zanieczyszczeniem oraz lokalizowaniem niektórych funkcji przemysłowych i usługowych, szczególnie wodochłonnych. Realizacja zabudowy usługowej przy jej właściwym wykonawstwie oraz powiązaniu z projektowanym gminnym systemem kanalizacji nie powinna doprowadzić do zmiany warunków gruntowo - wodnych. Jeżeli fundamenty budynków będą posadowione powyżej poziomu wody gruntowej, nie spowodują zakłócenia w ich przepływie. Może wystąpić m.in. zanieczyszczenie wód opadowych w przypadku braku ich podczyszczenia. Istnieje także możliwość w wypadku awarii zanieczyszczenia gruntu i wód opadowych.

Realizacja ustaleń POG nie narusza przebiegu cieków i nie będzie zagrażać istniejącym wodom stojącym. Ekosystemy wodne zostają zachowane, zapewnia się również ich prawidłowe funkcjonowanie. Nowa zabudowa planowana jest poza dolinami rzek i terenami zagrożonymi zjawiskami powodziowymi.

Szczególne znaczenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych będzie miał rozwój kanalizacji na obszarze gminy. Przewiduje się docelowe skanalizowanie wszystkich jednostek osadniczych. Zgodnie z przepisami odrębnymi, zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni uszczelnionych (dróg, parkingów, placów itp.) będą zbierane w system kanalizacji deszczowej.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Przewidywany sposób zagospodarowania może spowodować pewien wzrost zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w związku z powstaniem nowych źródeł emisji do atmosfery. Wielkość emisji będzie uzależniona od rodzaju przyjętego nośnika energii. W przypadku ogrzewania obiektów w oparciu o ekologiczne źródła energetyczne, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego nie wzrośnie w sposób istotny. Może wystąpić m.in. emisja zanieczyszczeń głównie węglowodorów do atmosfery.

Wzrost ilości terenów zabudowanych przełoży się również na wyższe niż obecnie natężenie ruchu samochodowego. Dodatkowo planuje się utworzenie nowych ciągów komunikacyjnych, które charakteryzować będzie wysokim natężeniem ruchu. Wzrastająca ilość pojazdów powodować będzie emisję szkodliwych substancji (m.in. węglowodorów, tlenków azotu) do atmosfery. Trudno jest jednak jednoznacznie oszacować wielkość tego wpływu na stan powietrza atmosferycznego w gminie i regionie.

Projektowany sposób zagospodarowania będzie stanowić nieznaczne dodatkowe źródło hałasu. Związany on będzie głównie ze wzmożonym ruchem komunikacyjnym.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Przyszłe zagospodarowanie terenu nie powinno wpłynąć w sposób istotny na klimat lokalny.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Klimat akustyczny na terenie opracowania w dalszym ciągu będzie kształtowany przez ruch samochodowy odbywający się istniejącymi drogami. W przyszłości nastąpi wzrost ruchu samochodowego w obrębie dróg doprowadzających ruch w kierunku terenów zainwestowanych, co może przekładać się na uciążliwości odczuwalne na terenach chronionych przed hałasem. Największym emitorem hałasu na terenie gminy w dalszym ciągu będzie ruch samochodowy odbywający się drogami krajowymi, wojewódzkimi i powiatowymi.

Drogi te w wielu miejscach przebiegają w sąsiedztwie terenów chronionych przed hałasem, do których należą przede wszystkim tereny mieszkaniowe. Ochrona klimatu akustycznego tych terenów wymagać będzie zastosowania rozwiązań ograniczających emisję hałasu. Istotne będzie również oddalenie terenów mieszkaniowych od źródeł hałasu lub separowanie ich zabudową niewymagającą ochrony (np. terenami usług) na etapie sporządzania planów miejscowych. Dla ochrony klimatu akustycznego istotne znaczenie mają ustalenia ustawy Prawo ochrony środowiska, mówiące o tym, że uciążliwości związane z prowadzeniem działalności gospodarczej nie mogą wykraczać poza granice działki inwestora. W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku na terenach zabudowy mieszkaniowej, konieczne będzie podjęcie działań ograniczających, np. budowę osłon zmniejszających emisję hałasu, ekranów akustycznych itp.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Oddziaływanie POG na krajobraz będzie się zaznaczać pojawieniem nowych obiektów kubaturowych na gruntach rolnych. Zmiany uzależnione będą od przyjętej koncepcji architektonicznej, zwłaszcza w stosunku do obiektów kubaturowych i sposobu zagospodarowania całego terenu. Ustalenia POG nie będą generowały nowych zagrożeń.

W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych nowe inwestycje będą wymagały przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych.

Dla zabytkowych układów zielni parkowej, objętej wpisem do rejestru zabytków ustala się zachowanie zabytkowych założeń zieleni w granicach historycznych oraz utrzymanie tożsamości gatunkowej założenia, dopuszcza się wzbogacanie gatunkami zastępczymi.

Ustalenia POG nie przewidują znaczącego oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne. W wyniku stopniowej urbanizacji terenów rolnych nastąpi przeobrażanie tego krajobrazu w krajobraz o cechach ruralistycznych. Krajobraz ten stanowi niską zabudowę z przewagą obiektów o funkcji mieszkaniowej. Realizacja POG może nasilić i przyśpieszyć procesy urbanizacyjne.

Na obszarze objętym opracowaniem zachowuje się istniejące budynki wraz z towarzyszącymi im obiektami infrastruktury technicznej. Zachowaniu ulegają najcenniejsze krajobrazowo tereny, w tym tereny leśne i tereny otwarte związane z gospodarką rolną.

W projekcie POG wykazano należytą troskę o zachowanie ładu przestrzennego. Definiuje się wskaźnikami powierzchni zabudowy i powierzchni biologicznie czynnej. Określa się maksymalną wysokość budynków.

Założenia POG zakładają pielęgnację dziedzictwa kulturowego obejmując ochroną najcenniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym zabytki, cmentarze i inne cenne historycznie i architektonicznie obiekty.

Należy przyjąć, że na terenie opracowania negatywne zjawiska i przejawy degradacji środowiska zachodzić będą równomiernym stopniu, związanym głównie z lokalnymi uciążliwościami takimi jak: zanieczyszczenie wód, podwyższoną emisją zanieczyszczeń do atmosfery, wzmożonym hałasem komunikacyjnym oraz degradacją gleb.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w projekcie POG funkcje terenów w dużej mierze wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób znacząco negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców.

Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom o charakterze znaczącym. W pewnym stopniu warunki zamieszkiwania może pogorszyć nadmierna emisja zanieczyszczeń atmosferycznych z sektora komunalnego.

Przyjęte w projekcie POG rozwiązania z zakresu rozbudowy infrastruktury technicznej oraz zasad

korzystania ze środowiska przyczynią się do podniesienia standardu życia mieszkańców.

Opis oddziaływań o charakterze skumulowanym

Potencjalne oddziaływania skumulowane obejmują emisję hałasu oraz emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Hałas powodowany będzie transportem samochodowym na drogach obsługujących ruch w kierunku obszarów przeznaczonych pod zainwestowanie. Wzrost ilości terenów zabudowanych na terenie miasta w przyszłości może powodować efekt kumulacji niekorzystnych presji na środowisko. Będą to oddziaływania o charakterze stałym.

III. SYNTETYCZNA OCENA SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ POG

Realizacja ustaleń POG wywoływać będzie pewne skutki w środowisku i krajobrazie, które można zidentyfikować, jako:

[NU] Uciążliwe dla środowiska w nieznacznym stopniu - są to obszary, na których prognozowane skutki realizacji ustaleń POG wprowadzają niewielkie uciążliwości i zagrożenia dla środowiska. Do grupy tej zakwalifikowano tereny oznaczone symbolami:

TABELA 7

oznaczenie przeznaczenia potencj.	opis skutków
SU2, SU3, SU4, SU5, SU6, SU7- Strefa usługowa **SJ2, SJ3, SJ5 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną.**	uzupełnienie bądź wprowadzenie nowych terenów które nie zmienią w znaczący sposób warunków środowiska oraz nie wprowadzą nowych uciążliwości ani konfliktów; przekształcenie rzeźby terenu; pewna emisja zanieczyszczeń do atmosfery oraz niewielki wzrost poziomu hałasu

Syntetyczną ocenę skutków realizacji ustaleń POG na poszczególne elementy środowiska oraz sposób oddziaływania przedstawiono w poniższej tabeli:

TABELA 10

	Zagrożenia dla poszczególnych elementów środowiska

Ustalenia POG	różnorodność biologiczna	ludzie	świat zwierzęcy	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	klimat	krajobraz	środowisko akustyczne	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Funkcje istniejące													
SW1, SJ1 SJ4 SU1, SP1, SI1, SN1, SC1,SC2, SC3, SG1, SO1,SO2, SO3, K1, SK2, SR1,	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**
	negatywne	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**
	negatywne	**pozytywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**pozytywne**	**pozytywne**
Funkcje uzupełniające													
SU2, SU3, SU4, SU5, SU6, SU7, SJ2, SJ3, SJ5	**Oddziaływanie bezpośrednie Stałe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie bezpośrednie Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie bezpośrednie Stałe**	**Oddziaływanie pośrednie Chwilowe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**	**Oddziaływanie wtórne Stałe**
	pozytywne	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**	**pozytywne**
	negatywne	**pozytywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**negatywne**	**pozytywne**	**pozytywne**

K. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wynikać z realizacji ustaleń POG, oraz w zależności od potrzeb, propozycje innych niż w projekcie tego dokumentu ustaleń sprzyjających ochronie środowiska.

W obszarze opracowania obowiązują ustalenia POG uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz ze zmianami oraz ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które stanowią o możliwościach zagospodarowania poszczególnych nieruchomości na trenie gminy Nowa Ruda. W ramach dokumentu POG wyznaczono nowe tereny, w obszarach Natura 2000 i poza nimi, oznaczone następującymi symbolami:

1) SJ2 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 23,74 ha,
2) SJ3 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 15,58 ha,
3) SJ5 - Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o pow. 4,50 ha,
4) SU2 - Strefa usługowa o pow. 472,06 ha, (na podstawie Studium UiKZP gminy Nowa Ruda jako zabudowa wielofunkcyjna)
5) SU3 - Strefa usługowa o pow. 21,16 ha, (na podstawie Studium UiKZP gminy Nowa Ruda, jako zabudowa usługowa)
6) SU4- Strefa usługowa o pow. 53,00 ha,
7) SU5- Strefa usługowa o pow. 16,09ha,
8) SU6- Strefa usługowa o pow. 0,30 ha,
9) SU7- Strefa usługowa o pow. 4,01ha,

Całość w/w stref zlokalizowanych w obszarach:

1) Park Krajobrazowy Gór Sowich – ~2 087 ha
2) Obszar chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie – ~1 657 ha
3) Obszar Natura 2000
4) SOO „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” – ~5580 ha
5) SOO „Góry Bardzkie” – ~1 ha
6) SOO „Góry Kamienne” – ~100 m2
7) OSO „Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie” – ~150 ha
8) Rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica” – ~0,33 ha, rezerwat leśny fitocenotyczny

POG pomimo, że jest aktem prawa miejscowego nie daje możliwości realizacji zabudowy oraz zamian w zagospodarowaniu nieruchomości.

Z pośród nowych przeznaczeń dominują „zabudowy usługowej” (566,62ha) stanowiąc niewielką ilość wszystkich projektowanych terenów zlokalizowanych w obszarze Natura 2000. Zmiana POG nie przekształca lokalizuje przeinaczenia zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium UiKZP. Zgodnie z powyższym ustalenia POG nie oddziaływają negatywnie na cele i przedmiot ochrony oraz ich integralność tych obszarów. Nowowprowadzane funkcje nie będą wpływać na potencjalne siedliska przyrodnicze roślin, w obszarach przedstawionych na załączniku graficznym.

Tereny dla lokalizacji ogniw fotowoltaicznych, podlegać będą dalszej analizie przyrodniczo środowiskowej na etapie postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w szczególności pod kątem oddziaływania na ptaki i nietoperze oraz gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary SOO „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” , SOO „Góry Bardzkie” , SOO „Góry Kamienne”, OSO „Sudety Wałbrzysko–Kamiennogórskie”, otulina Parku Krajobrazowego Gór Sowich, Obszaru chronionego krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie.

Wyniki analizy, a także dalsze postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko pozwolą na szczegółowe określenie możliwości realizacji przedmiotowej inwestycji, w tym ograniczenie pół lokalizacji paneli na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz w postępowaniach administracyjnych związanych z realizacją inwestycji. W ustaleniach POG obowiązuje nakaz stosowania powłok antyrefleksyjnych na panelach fotowoltaicznych, w celu zmniejszenie niepokoju optycznego

ptaków, wywoływanych refleksami świetlnymi, oraz zachowanie co najmniej 95% powierzchni biologicznie czynnej na wydzielonych terenach w systemach naziemnych.

Rozwiązania mogące ograniczyć lub zapobiec negatywnym oddziaływaniom obiektów na środowisko.
Dla terenów związanych z lokalizacją paneli fotowoltaicznych należy:

- unikać przeprowadzania prac budowlanych w sezonie lęgowym ptaków od połowy marca do końca lipca,
- etapować inwestycje ze względu na możliwość oddziaływania na gatunki ptaków i nietoperzy,
- zachować co najmniej 95% powierzchni biologicznie czynnej na wydzielonych terenach w systemach naziemnych,
- stosować powłoki antyrefleksyjne na panelach fotowoltaicznych w celu zmniejszenie niepokoju optycznego ptaków wywoływanych refleksami świetlnymi.

Dla terenów związanych z realizacją nowej zabudowy należy:

- zachować większościowy udział powierzchni biologicznie czynnej działek budowlanych,
- wprowadzać nowe zespoły zieleni,
- stosować paliwa ekologiczne oraz wysokosprawne systemy ogrzewania budynków,
- realizować budynki o możliwie niskiej energochłonności poprzez zastosowanie przy budowie nowych technologii i materiałów,
- stosować w obiektach produkcyjnych najlepszych technologii pozwalających ograniczyć emisje gazów i pyłów oraz hałas.

W projekcie POG przyjęto rozwiązania nie powodujące negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym dla środowiska oraz nie pogarszające jakości życia i zdrowie mieszkańców gminy Nowa Ruda. Nie przedstawia się zatem dodatkowych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

L. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. W przypadku dokumentów planistycznych, analiza rozwiązań alternatywnych (analiza wariantowa) nie może dotyczyć różnych wariantów dokumentu, lecz różnych możliwości osiągnięcia celów, dla których dokument jest on sporządzany. W związku z tym, brak realizacji dokumentu nie jest rozwiązaniem alternatywnym, ponieważ uniemożliwia osiągnięcia celów dokumentu.

W pierwszej kolejności dokonano analizy możliwych wariantów rozwiązań planistycznych. Dla każdego elementu przestrzeni istnieją, co najmniej trzy warianty jego zagospodarowania. Wariant „zachowawczy", czyli niepodjęcie działalności. Przyjęcie tego wariantu nie zmieni sposobu zagospodarowania oraz nie wpłynie ani negatywnie ani pozytywnie. Wariantem drugim jest to wariant „preferowany", ponieważ uwzględnia on uwarunkowania prawne wynikające z przepisów ochrony środowiska oraz uwarunkowania fizjograficzne ograniczające lub utrudniające wskazane zagospodarowanie terenu, przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju. Najwyższymi priorytetami dla realizacji tego wariantu są eliminacja konfliktów funkcjonalnych oraz minimalizacja negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska i pośrednio, na zdrowie ludzi. Kolejnym wariantem jest wariant „docelowy" zawierający w sobie jednorodne zespoły funkcjonalno-przestrzennych o zbliżonym przeznaczeniu. Celem tego wariantu jest określenie docelowego sposobu zagospodarowania, to znaczy maksymalnych granic rozwoju przestrzeni zurbanizowanych, podporządkowanych głównie względom ekonomicznym, i dotyczy on kształtowania nowych zespołów zabudowy na terenach niezurbanizowanych, a posiadających dogodną obsługę komunikacyjną, oraz dostęp do infrastruktury technicznej. Wariant ten został odrzucony w dalszych pracach ze względu na: znaczne oddziaływanie na środowisko, brak zapotrzebowania na nowe tereny, brak odzwierciedlenia w dynamice rozwoju gminy. Rozważania nad poszczególnymi wariantami dotyczyły m. in. problematyki komunikacji, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, ustalenia proporcji

pomiędzy powierzchnią zabudowaną a powierzchnią biologicznie czynną, a także rozwiązań z zakresu systemów infrastruktury technicznej. Wszystkie rozważane koncepcje projektowe były analizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania na środowisko.

Ustalenia projektu POG są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i społecznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące zrównoważonemu rozwojowi terenów wiejskich oraz podmiejskich.

W związku z powyższym ustalenia projektu POG nie ingerują w sposób znaczący w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy Nowa Ruda.

Zespół autorski:

dr inż. arch. Jacek Godlewski

mgr inż. Izabela Godlewska

O ś w i a d c z e n i e

Jako kierujący zespołem autorów „Prognozy skutków wpływu ustaleń prognoza skutków wpływu ustaleń Planu ogólnego gminy Nowa Ruda na środowisko" oraz zgodnie z art 51 ust. 2 pkt 1) lit. f) w powiazaniu z art. 74a, ust. 2 pkt 2) ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oświadczam, że:

1) ukończyłem w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko,

2) brałem udział w przygotowaniu co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

dr inż. arch.
Jacek Godlewski

Ilustracja nr 1. Orientacja obszaru opracowania

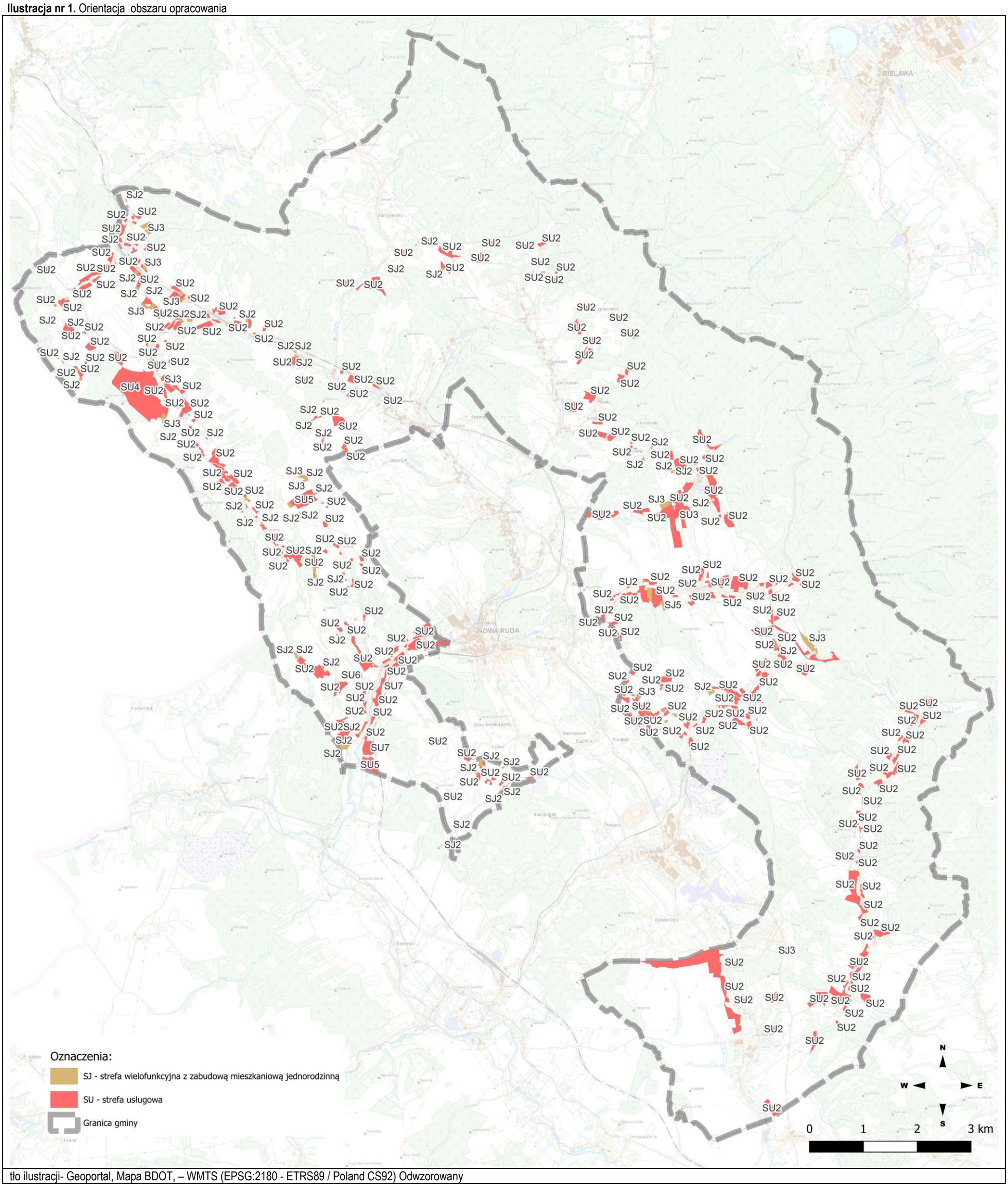

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, – WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 2a. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obiektów podlegających ochroni. Przyroda i tereny zalewowe

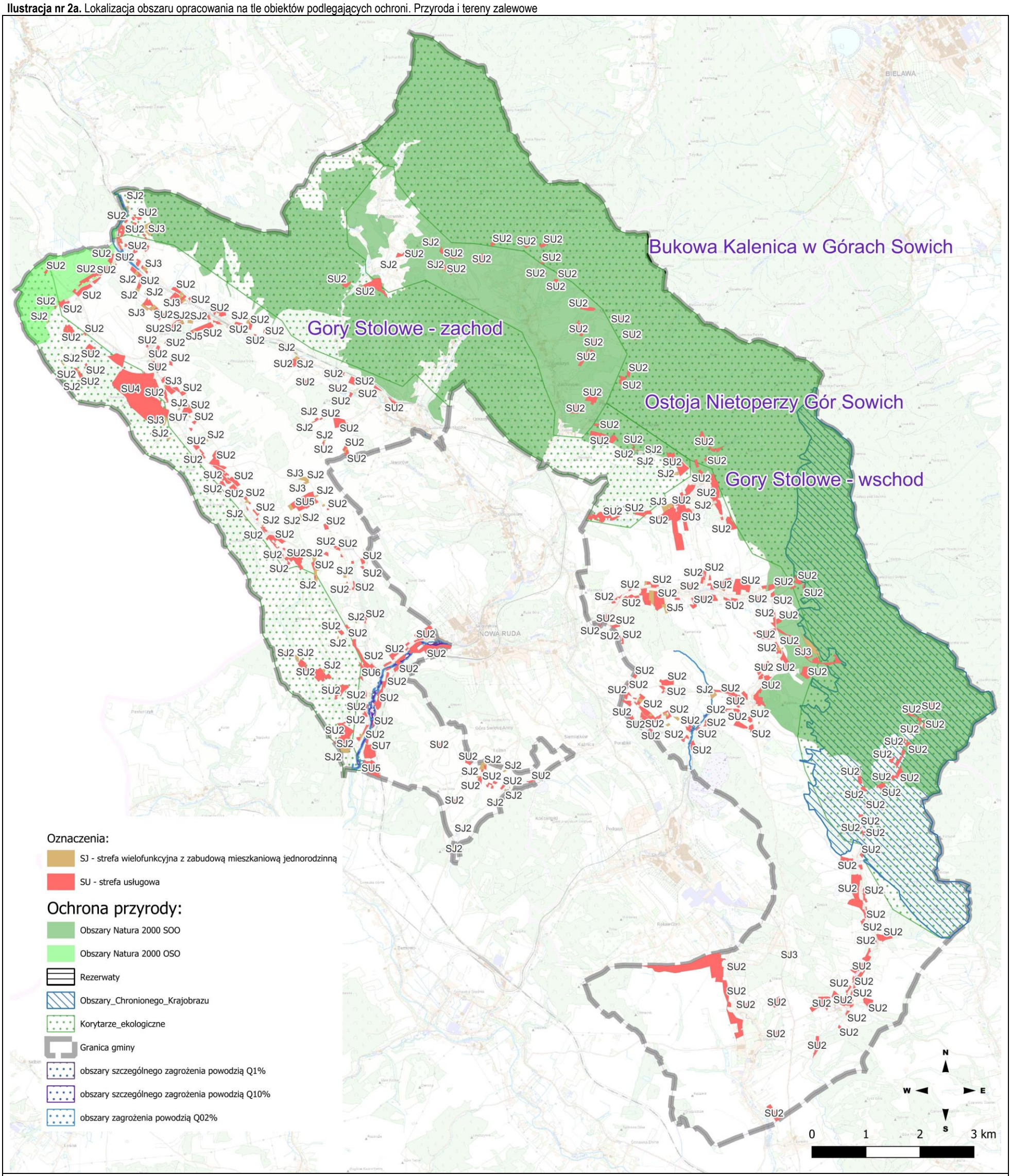

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, obszary chronione wektor– WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 2b. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obiektów podlegających ochronie - Gleby i złoża

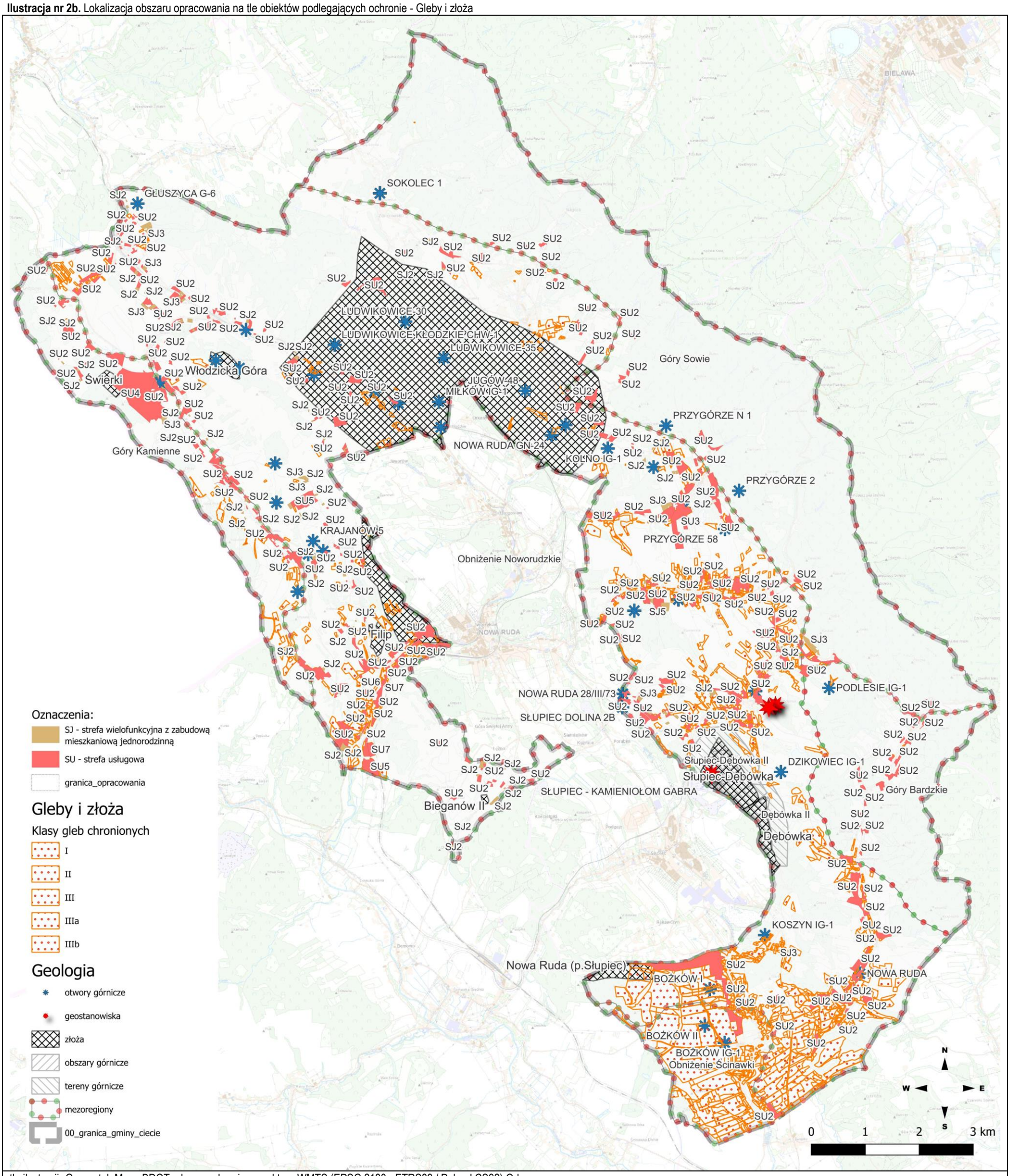

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, obszary chronione wektor– WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 3. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

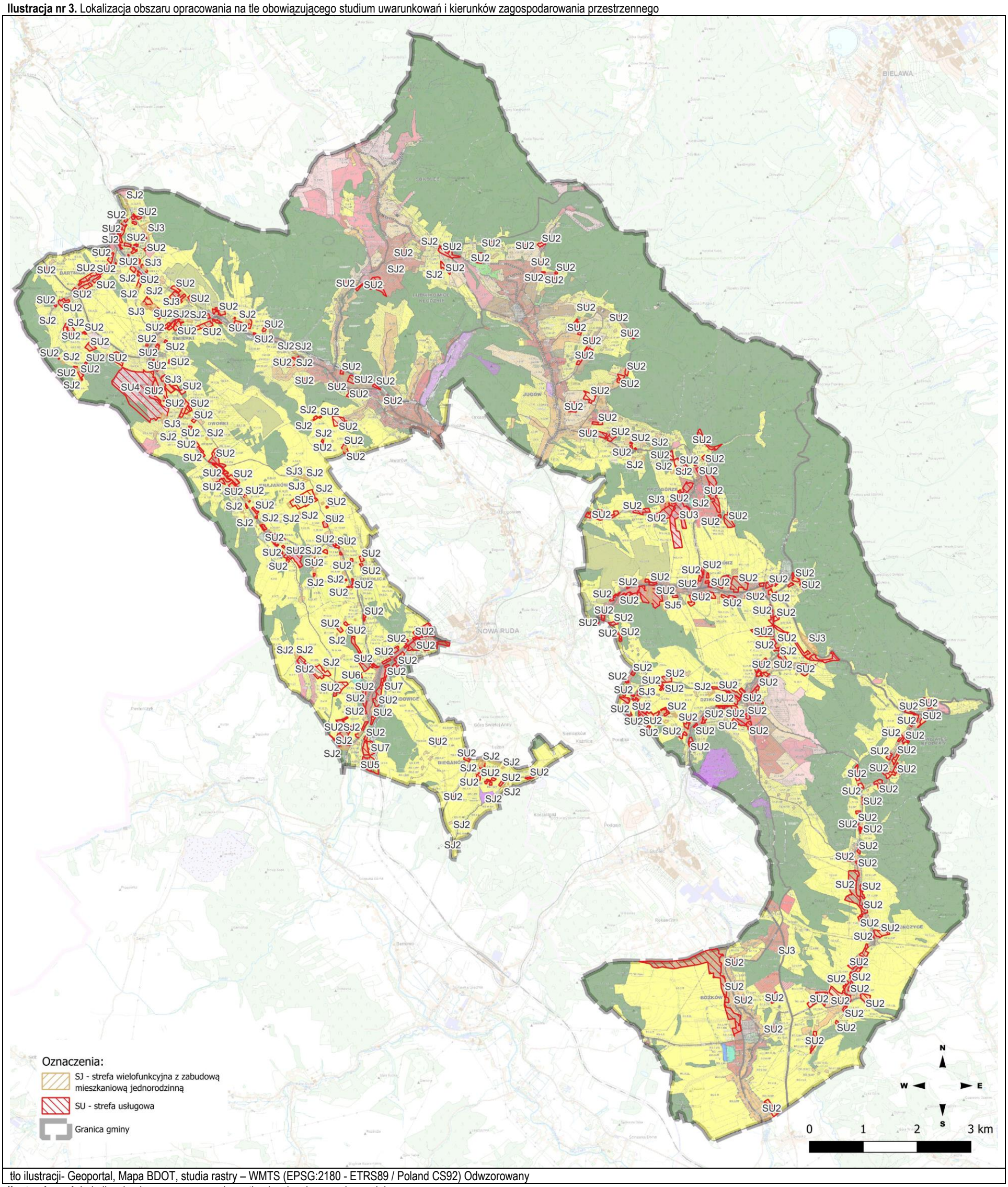

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, studia rastry – WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany

Ilustracja nr 4. Lokalizacja obszaru opracowania na tle obowiązującego planu miejscowego

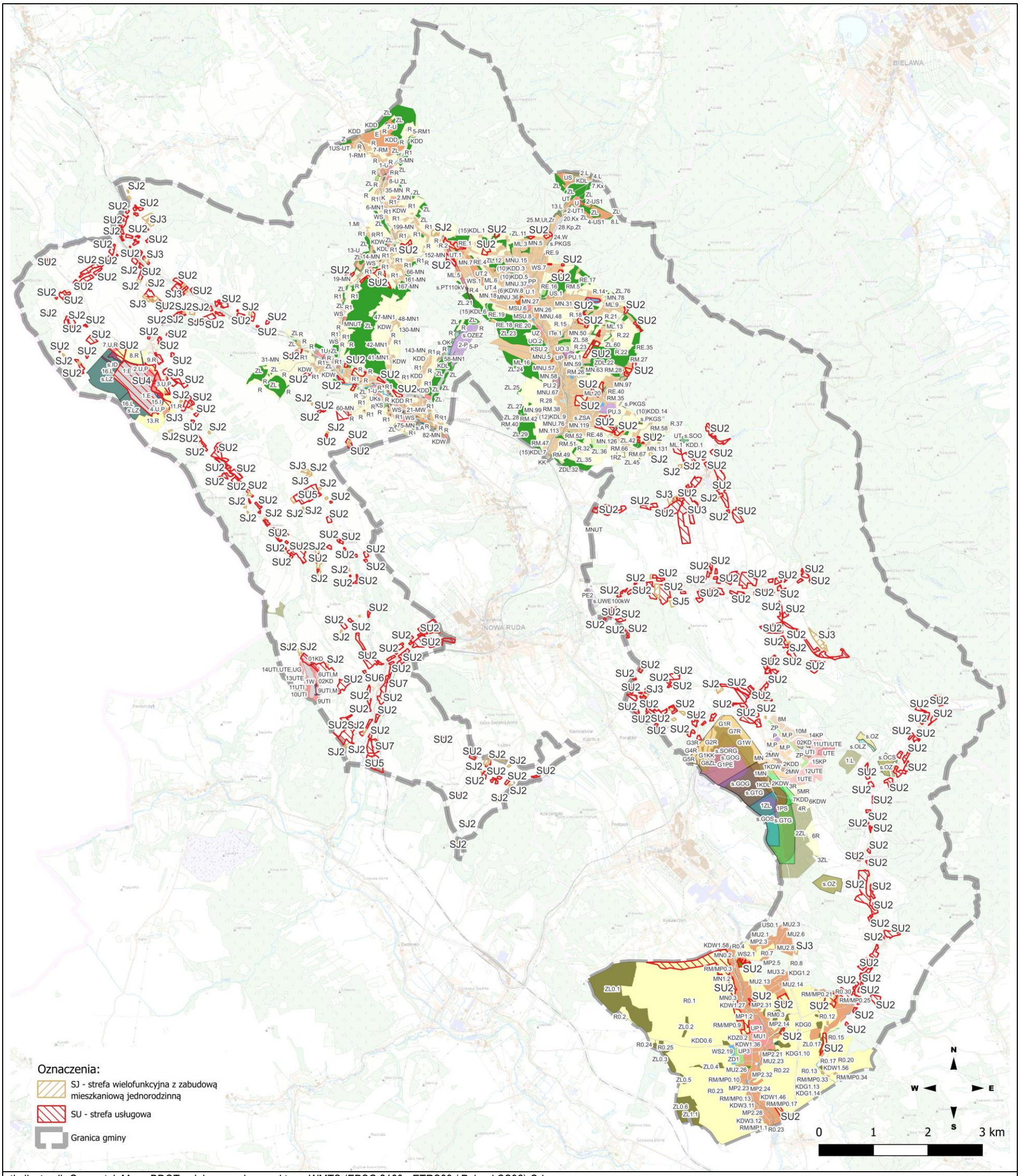

tło ilustracji- Geoportal, Mapa BDOT, miejscowe plany wektor – WMTS (EPSG:2180 - ETRS89 / Poland CS92) Odwzorowany